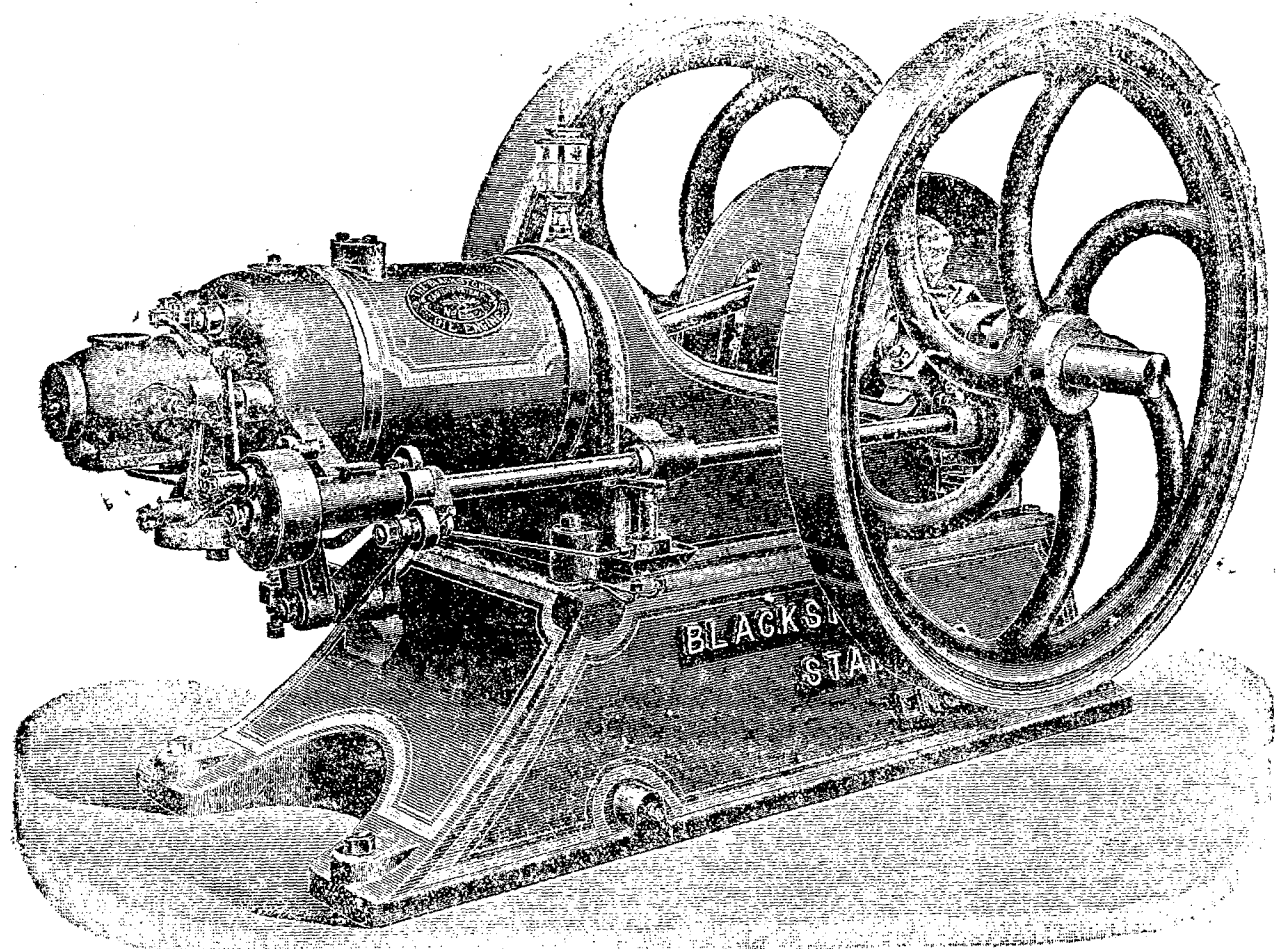

ఆంధ్ర వార్త

NO. 6. చెన్న పట్టణము 1920 వ సం॥రం జనవరి నెల 16 వ తేది శుక్ర వారము NO. 237
 సంపుటము. ౬ సీ ధ్ధా ధ్ధి నా మ స ం వ త్స ర పు వ్య మా శ బ హు శ ఏకాదశి గా. సంచిక ౨౩౭

బ్లాక్ స్టోన్ ఆయిల్ ఇంజనులు.

కీరసనాయిలు, క్రూడు ఆయిలు మున్నగు చమురుల నువయోగించి పనిచేయునట్లు తయారు చేయబడినవి.
 ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాక్ స్టోన్ ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి. యజమానులకు మంచి తృప్తినిచ్చినవి. పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నేడే మాకు వ్రాయుడు.
 పోలు ఏజెంట్లు:
 మార్షల్ సన్స్ & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,
 1806 ఇంజనీయర్లు
 నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.
 బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, తంజావూరు.

అమృతాంజనము
 తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి తెల్లినది. ఇతర వివిధమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనమును వాడి సంతమాత్రమున నవలగును.

మలగ వెల 0-10-0 అణాలు.

మోహినితైలము రు 0-12-0
 తామర తైలము 0-6-0
 దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం దిపో,
 6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆంధ్ర దినపత్రిక చందా.
 12 మాసములకు 18-0-0
 6 మాసములకు 9-0-0
 3 మాసములకు 4-8-0
 1 మాసములకు 1-8-0
ఆంధ్ర వార్తపత్రిక చందా.
 12 మాసములకు 2-0-0
 "ఆంధ్రపత్రిక" పోస్టుబాక్సు నెం 212 మదరాసు.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము
 ఆరోగ్యమున కార్హతముగను పొందుట నొక్క భౌతికమైన కొన్ని నిమిషముల అనుమతిచేయవలసిన కంటే నుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమునకు మును కలుగజేసి కీరసనాయిలను తృప్తికాగ్రమును, ఆ యొక్కతృప్తిని ఇచ్చించును. ఈ పుస్తకము ఇబ్బందుగా నీయవలయును. పోస్టుచార్జి యొక్క ఈ పుస్తకంబు కంటేకము. తెలుగులో వ్రాయబడినది. (219)
 వైద్యకాశ్రమి మణికోంకర్ గోవిందజీ,
 ఆరంభకర్తగా కొంతభాగమున, 1874 వాడ్యముచాక

ఆత్మజిజ్ఞాసా.
 కీరమును విజయతరువాత ఆత్మజిజ్ఞాసా, నియమము నకావలయును నుండిన వాక్యమునకు గ్రంథకర్త:- డా. జగన్నాథస్వామియ్యుడు, వి. వి. విజయవాడ నక్కని గ్రంథము. రు. 1-0-0.
 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
 పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

Reward of Rs. 2,000 Reward of Rs. 2,000

NOTICE.

A Reward of Rupees Two Thousand is offered by the Agent, Madras and Southern Mahratta Railway Company, to any one who will give information leading to the arrest and conviction of the person or persons concerned in the theft from the Poona-Londa Cash Chest No. 9, which occurred on or about the 11th December 1919.

2. Information should be given to the Personal Assistant to the Deputy Inspector-General of Police Railways and C. I. D. Post Box No. 602, Mylapore, Madras, who will treat all correspondence on the subject as strictly confidential.

2,000 రూపాయలు 2,000 రూపాయలు
బహుమానము! బహుమానము!!

1919-వ సంవత్సరము డిసెంబరు నెల 11-వ తారీఖున పూనా లోండా సొమ్ముపెట్టి అనగా (ఇనుపపెట్టి) లో నుండు పైకము దొంగిలించిన వార్లను కనిపెట్టి శిక్షకు తగిన బోగట్టాను చేసి తెలియపరచువార్లకు మదరాసు సదరను మహారాజా రైల్వే ఏజంటుగారివల్ల 2,000 పేల రూపాయలు బహుమానముగా యివ్వబడును.

2. ఈ విషయమై తెలియపరచువారు పోస్టు బాక్సు నెంబరు 602 మైలాపూరులో నుండు సి. ఐ. డి. డిప్యూటీ అసిస్టెంట్ ఇన్ స్పెక్టరుగారి పర్యవసాని అసిస్టెంట్ గారికి తెలియపరచవలయును. కష్టపాటు రహస్యముగా నుంచబడును.

HD 71217 for Rs. 100	TD 19524 for Rs. 100
WC 01137 " 100	TD 35620 " 100
TD 55546 " 100	WC 29162 " 100
PC 99834 " 100	HD 55527 " 100
WC 331910or " 100	PC 88834 " 100
WC 39191 " 100	TD 08800 " 100
GC 54844 " 100	WC 06827 " 100
DB 50726 " 100	TD 19250 " 100
MC 47102 " 100	WC 39410 " 100
PC 68073 " 100	HD 21439 " 100
WC 67307 " 100	HD 33 or 86308 " 100
WC 67653 " 100	WC 68847 " 100
WC 62151 " 100	TD 88751 " 100
WC 47439 " 100	FD 87655 " 100
CC 43489 " 100	PC 10472 " 100
MC 32073 " 100	WC 43358 " 100
GB 03160 " 100	ZB 37926 " 50
TD 27036 " 100	WC 95011 " 50
WC 54325 " 100	VC or 61211 " 50
WC 93249 " 100	HC 23425 " 50
TD 75298 " 100	FB 75753 " 50
CC 51484 " 100	WC 25272 " 50
GB 38295 " 100	DB 99446 " 50
GB 73090 " 100	WC 53712 " 50
PC 63138 " 100	WC 13729 " 50
TD 30248 " 100	HC 95876 " 50
HC 07254 " 100	QC 99134 " 50
CC 06159 " 100	OB 61861 " 50
DC 13806 " 100	SC 83420 " 50
WC 02737 " 100	HC 11700 " 50
TD 60582 " 100	ZB 50447 " 50
TD 40861 " 100	WC 72561 " 100

RAYAPURAM } Sd. D. L. MAGNIAC,
3-1-20. LIEUT.-COLONEL.
Agent, M. and S. M. Ry.

కావలెను

8 లేక 10 హార్సు కవరు సెకండు హార్సుకు స్త్రీయు ఇంజను జాయిలరు.

బండి వెంకటకృష్ణయ్య,
(1914) తోటవల్లూరు పోస్టు.

అమ్మకమునకు

జుర్రీలు, బల్లలు, బీరునాలు, మంచములు, ట్రెస్కింగ్ మోటారులు, టెన్సింగ్, మోటారులు, ట్రెస్కింగ్, ట్యాంకులు, నైకిల్ సామానులు, ట్రెస్కింగ్, గ్రాఫ్ ఫోన్లు, హార్ మోనియం, కంపి లెటిగ్ యూరములు, ఫోటోటెక్ పేనాలు మొదలై వి చాలావరకును గొర్రెయింకబడును. సామానులు కావలసినవారికి ధరలు వంతుబడును.

డి. పి. రావు కంపెనీ,
(1908) హాన్స్ రోడ్డు, కన్రాన్. ఎస్. సి.

నమ్మకము

బంగారు, వెండి, రత్నముల నగలును, ఇతర వస్తువులును వాటిను యిచ్చిన పుచ్చుకొని వైకము ఇవ్వబడును.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,
25, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

నగలు వాణ్యముగాను, పూచీతోడను సమైన ధర లకు రియాయతేసి విక్రయించుట వంచబడును. కయో రున లేనివాటిని అతిక్రమముగా అర్థమేరకు రియాయతేసి ఇవ్వబడును. ఒకసారి ఆర్డరు ఇచ్చి నగలు రియాయతేసి చేసుకొని వారికి వ్రాసి మామయ్యకం రెండుకోసము.

వివేక సహితమైన డా! పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

అవధిగ్రస్తు రక్షణమున జనించు వాడ్యములకు కీటునుండి మందు. వరువులను, మచ్చలను, గండములను తీర్చును, ప్రారంభములను అన్ని విధములనగలుగు చర్మ రోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

వనోపధి సారసవరిల్లా గురి మిచ్చుట నిర్దుష్టముగా, వనోపధి మధ్యకచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును వారై సంబంధమును పోషలను పోగొట్టి రక్తమును పుష్కలమును. కీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 కోశులకు కుండుటకు 4 ట్రాన్సు బుడ్డిలో అమ్మబడును.

పొత్తిబరు. — పి. డి. సావంత్,
144. ఫననవాడి, నెం 2 బొంబాయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Fanaawadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

హిందూ హైస్కూలు

మ చిల్లీ పట్టణము

బందరు హిందూ హైస్కూలు పూర్వవిద్యార్థి సంఘ సాంవత్సరికోత్సవము జూలైతోపాటు 25-1-1920 తేదీ ఆది వారమున జనవరిబడును. పూర్వవిద్యార్థులందరికి ఆహ్వానముల పంపుటకు ఆంధ్రప్రదేశ్ వివిధ ప్రాంతములలో నన్న పూర్వవిద్యార్థులపేర్లు తెలియజేస్తున్నది. పూర్వవిద్యార్థులందరూ నాయా యాహ్వాన మంగీకరించి రావలెనని నేత ప్రార్థించుచున్నాను. పూర్వవిద్యార్థులు విడుదలమున నాకు తెలియజేయు కోరుచున్నాను. హైస్కూలులోను ప్రాచిన్ స్కూలులోను జరివిసవారు సామాను రూ 0-4-0 లు యిచ్చుచో సంఘసభ్యులుగా నుండుట కర్తవ్యము. సంఘము స్థాపించి ర్ సంఘము యిచ్చుచో గడ ప్రతికలద్యారా ప్రయోగించబడినచు చాలామంది సంఘమున చేరియుండలేదు. ఈ సంగి జూలై మాదా జరుగును గనుక పూర్వవిద్యార్థులు చాలామంది నిచ్చేసి పుస్తకముల జతప్రదముగ జనన చేసుచున్నాను.

విధేయుడు,
మల్లెల శివరామకృష్ణయ్య, బి. ఎ.,
(2015) కార్యదర్శి.

కొర్నాటు పట్టుచీరలు

నర్తకముగలచే గట్టి చాణక్యముగ గట్టియున్నపట్టుతో సాంవైస రంగులతో తగ్గుధరలకు మేలైన కొర్నాటు పట్టు చీరలు:— మేలైనపట్టుతో నాగరికమైన యంతులు కట్టబడి, చూచుట కందముగను, జవాకర్షకముగను నున్నవి. చాణక్యము వెలకును గావించుట, ఇవ్వణలేక త్రొక్కివేసిన రూపాయలను వాటిను చేయబడును. వ్యాపారులకు మంచికమ్మినను యివ్వబడును. అన్నిటికిని క్రిందివిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

పీతాంబర పట్టు చీరలు వట్టుతీసిన గుజరంజిత చీరలు కల 64-10-0 రేలుపేటు లక్ష్మి వచ్చుచాడబ్బేను, పట్టుచీరలు. రు 64-4-0 శివరామయ్యర్ పెద్దవిసనకట్ట పట్టుచీర రు. 82-0-0 120 వరుస పచ్చకేక్ శింగర కంటి పట్టుచీర 30 0-0 50 వరుస శివరాం. ఉడలు లక్ష్మి శూ త్తు తాళ్ళు పట్టుచీర 22-8-0 80 వరుస ఎలుపు ముగిరి పట్టుచీర 22 0-0 60 వరుస నలుపు శూరత్తు తాళ్ళు పట్టుచీర 25-0-0 40 వరుస ఎరుపు దిడం పట్టి పట్టుచీర 20-0-0 40 వరుస ఎరుపుదిడం పట్టి పట్టుచీర 20-0-0 70 వరుస అంస్తా ద్మి పట్టుచీర 23-0-0 50 వరుస ఎరుపు శేలము పట్టుచీర 22-8-0 50 వరుస నలుపు శుభ్రులరంగు పట్టుచీర 21-4-0 50 వరుస ఎరుపు పులికన్న తాళ్ళు పట్టుచీర 21-4-0 60 వరుస లక్ష్మివరుపు శూరత్తు తాడ్మి పట్టుచీర 25-0-0 40 వరుస పట్టు శౌకాళిచీర 18-4-0 50 వరుస నల్ల చుక్కలు తాడ్మి పట్టుచీర 21-4-0

కొర్నాటు స్వదేశీస్తోర్సు
(1761) 272, మింటురోడ్డు మద్రాసు.

ప్రత్యేకపు ఖాళీ అమ్మకము.

మిగుల చౌకధరలు.

ఇంటివైక ఇంటివైక ఇంటివైక
కప్పువెంతులు. కప్పులు. కప్పువెంతులు.

మిక్కిలి మేలైన మంగురూకు మాదిరి హెక్టోను మాదిరివెంతులు ఇప్పటిమాస్త్రుల ననుసరించి ఆవిరియంత్రములు, రోటరీ వెన్ను, జగ్ బుల్లులు, పాలిషర్లు, చున్నగు వాని సహాయముచే రియాయతేయబడును. ఆర్డరు ఇచ్చిన ఇప్పటిమాస్త్రుల ఇటుకలు, శ్రేష్టమైన ఇంటివైకప్పులు, ప్లాక్ టుకలు, హోల్ ఇటుకలు, రిడ్లు (ఇంటివైకప్పు వెన్నులు) ప్లాస్టుస్ట్రెల్లు, వెంటిలేటర్లు (ధారాళముగా శుభ్రమైన గాలి త్రవరించునట్లు చేయు సాధనములు), ఆలంకార మైన, సాదామైన లోకప్పులు, క్రిందపరచురాట్లు (ప్లోరింగ్సు) (నీలింగ్సు) మొదలగు అన్ని విధములైన నవ్యములు ఇంగ్లండ్లోను, స్వీడింగ్లోను పురమాషీ గా రియాయతేయబడును. కానిటరీ, డ్రెయినేజీ గొట్టములు, బెట్టు వంటులు) టి మాదిరి గొట్టములు, సర్ కీకాంపాజిమెంట్ మొదలగునవి కూడ రియాయతేయబడును. ఒకసారి ఆర్డరు ఇచ్చి చూడ ప్రార్థన. ఉత్తరములు ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

మానేజరు, బి. ఎస్. ఇండస్ట్రియల్ హోమ్,
(1576) పోస్టు ఒల్లూరు, (కొచ్చిన్ స్టేటు)
Manager
B. N. Industrial Home
P. O. Ollur (Cochin State.)

NATURAL. (1960)

OIL PAINTINGS

AND

LIFE LIKE

Bromide Enlargements

SPECIALITY

AT
A. RATNA & CO.

157, Broadway, MADRAS.

TelePhone No. 620.
Post Box No. 116.
Telegraphic Address:
'RATNACO,' Madras.

చెన్నపురాంధ్రసభ

రామరాజునాటకము

మంగళవారము సాయంత్రము విశ్రాంతి
చెన్నపురాంధ్రసభవారు కీ. శ్రీ. శ్రీ. లావణ్య
గారి విజయనగర సామ్రాజ్యపరివర్తన నాటకము
మరాఠీ నాటకమును ఆంధ్ర సభాసభకు
వి. ప. పాఠ్యశాల గా. దివాన్ బహదూర్ కీ.
నెట్టి. బి. ఏ., గారు నాటికనుండి ద్వైత
వహించిరి. ప్రభులు అనేకులు సభకు
హాజరైరి. బహుశ్రీశ్రీ. బహుశ్రీశ్రీ. బహుశ్రీశ్రీ.
రామరాజునాటకము, బి. ఏ. బి. ఎల్., గారు
తమ భరించిరి.

విద్యుత్ప్రకారము

అమర్యమును సభాసభాకార్యదర్శులు కాశీనాథుని
రావు పంతులుగారు సభాకార్యమున నీ క్రిందినవి
చదివి రామరాజునాటకము సమర్పించిరి:—

సన్మానపత్రము.

మహారాజశ్రీ, టి. రామరాజులు

బి. ఏ. బి. ఎల్. గారికి.

యసోదరా! శ్రీహరికృతమున తాము సహజరూప
రామరాజునాటకమున లై యలరాజును సాంగభావ
తులై కట్టవడితులై సప్రసిద్ధి నాటకములై వెలు
యి.

విభాగ విమలవర్ణమున నుండును లగు తమకు కనకు
సాహిత్యసౌభాగ్యము కరుణానికరము రమ్య రత్న కాంచన
సరాళియై యున్నది.

తాము విద్యాధికులయ్యి సంఘమునందు గౌరవాధిక్య
వడయు కర్మమునకు చేరినవారయ్యి సర్వేశ్వరుని కరు
ణాక్షయమున కనుగుణించి యశమాననాటకమున
సావీర్యమును ఆభిమానమును వహించుచు సార్వ
భౌమమును ఉన్నత ప్రదర్శనవిధాన మిట్టి దని నాటక ప్రద
శనవహనమున వెల్లడించి యున్నాము.

సమగ్రకీర్తి స్థాపనమును, అత్యుత్తమ భావనాసామ
గ్ధమును, యాభిమానమును కుట్రమును సమర్థ మార్గము
విజయమును, విశాలశ్రీ భవనముననున్న ప్రేక్షకుల
ప్రయోజనముల నాకర్షించు తత్వమును, రసానభూతియు,
సప్రకటనకాలమును మియిండు సమగ్రములై యున్న
మన్నది.

స్వాతంత్ర్యము కైగ్రహించును లేక కీర్తిరాజునాటకమునకు
అంకితక నిద్రాధిగమనము సంకల్పించు ప్రయత్నము బదిలి
కు జంకక కేవలము అత్యంతమును తమకు గల మహాభి
మానములను తాము బహిష్కరించి చెన్నపురి వెంగళురారు
సగరములకు విచ్చేసి ప్రేక్షకునికనుకరము మహాదానందమును
సంఘటించి వారి కృతిని తమ పాత్రులగుచున్నాము. చెన్నపు
రాంధ్రసభవారు గూడ అంధ్రనాటక ప్రదర్శన కళాభివృద్ధి
కైత్రాధానదర్శనముగా నిడుకొని యాభావకీర్తిని పరిచయము
దుట చే వారిని తమకును ఆదర్శపాత్రులు మేర్పడినది. సర్వ
ేశ్వరుని ఆశీర్వాదమున తమకు సభకుండు ఘనమును కలిగి
ము జనించుట తమకును సుప్రసిద్ధియు సామ్రాజ్యముగా
బదిలి రంగస్థలమున నూతనోధిని కల్పించి ప్రేక్షకులకు
మహాదానందమును కలిగించుటాదితమని గర్వపడుటకు చెన్న
పురాంధ్రసభవారి కనకాక్షులు అభిమతి భాగ్యవిశేషము.

తమ బోలు ప్రవీణులు కలెక్టరు గలరా యను
ప్రశ్నకు తర మొనగుటకు పరమసాహసము. ఇట్టి శ్రేష్ఠీ సం
పన్నుల కట్టి గౌరవము సమచిత్రమైనదియై యున్నది.

భాగ్యవశమున మన యాంధ్రసభ విద్యావికారమును,
రసగ్రహణ ప్రవీణులు, శ్రేణీసభాధురంధ్రులు, అత్యంత
సంకల్పమును కలిగినవారై మెప్పునున్నది. కాని, సభకు
సోదరులు తమ సర్వత్ర ప్రదర్శన ప్రావీణ్యమును తెలియ
కుల సహజముగా కలిగిన సమర్థులై మనము మనఃపూర్వక
ముగా కేడు మీకు "నాటకకళావికారము" యను విరుదము
వోనందుకు ఆ విరుదమునకు విన్నముగా నీ రత్న భిక్షును
మణిబంధమును మీకు సమర్పించుచున్నాము. మీ ఘన
కీర్తి కలిగిన పాఠశాలములు గాక మన సోదర ప్రేమాదేవ
మును బరిచి మీని స్వీకరింతురగాక యని సమయముగా చేసు
చున్నాము.

1.1.1920

శ్రీనివాసరావు,

చెన్నపురాంధ్రసభాసభ్యులు.

మణిబంధప్రధానము.

అనంతర మగ్రాసభాధిపతులు గా. త్యాగరాజునెట్టి
గారు రామరాజునాటకమును చెన్నపురి కాలంకృతులను
గావించి వారి నాటకకళా కాలమును తమ చిరకాల పరిచ
యమును పురస్కరించుకొని బహువిధముల ప్రశంసించి సన్మా
న కర్తవ్యమును దొంగబడిన "నాటకకళా వికారము" విరుదము
నకు విన్నముగా రత్న భిక్షును సురక్షయజీవంధమును స్వయము
గా ఆచార్యులుగా ముద్రమునకు వెట్టిరి. (కరతాళ భ్రమ
లతో సభాభవనము ప్రతిభవించెను.) సభా సమాకార్యదర్శి
సామి వేదకృతులను ప్రేక్షి గారు సభా కర్తవ్యమున ఆగ్రాసభా
ధిపతులను చెన్నపురి కాలంకృతుల గావించి గౌరవించిరి.

ప్రత్యుత్తరము.

నాటకకళావికారము టి. రామరాజులు గారు సభ
వారు తమకొనెచ్చిన సత్కారమునకు సంకీర్తించుచు, తమకు
తత్వము వెల్లడించి అట్టి విరుదాది బహుమానము కన్న తమ
నాటకకళా కాలము నెక్కుడుగా వినియోగించి ఆంధ్ర నా
టక రంగమును సామియైతాభివృద్ధి కధికముగా తోడ్పడుట
తమకున్న సంతోషకరమైన పాఠశాలకీర్తియు, కంఠ
ప్రవాసము చే చెన్నపురాంధ్రసభవారు తమకు దీక్షించుచు
బద్ధకంఠము గావించినందు, అది త్యాగరాజునెట్టి గారు
ఆశీర్వాదపురస్కరముగా మనగ్రహించబడుట చే దానిని రామ
భక్తులగు తాము సాక్షాత్తు త్యాగరాజ ప్రసాదముగా భా
వించి సంకీర్తించుచున్నామనియు సమచిత్రముగా ప్రత్యుత్తర
మొనంగిరి.

మరియొక ప్రదర్శనము.

శ్రీబ్రహ్మ మానవభక్తమును మదరాసు గవర్నరు విల్లింగ్డన్
ప్రభువుగారు చెన్నపురి రాంధ్రసభవారి నాటకప్రదర్శనము
సమరంజించుట కంగీకరించినందు చేత ముందు తెలుపబడునని
యను నాటకప్రదర్శనము నాటకకళావికారము అను నాచార్య
లుగారు తమకు పాల్గొని సభాప్రభాగికి తోడ్పడవలెననియు
త్యాగరాజునెట్టిగారు ప్రస్తావించిరి; రామరాజులుగారు
సంతోష పూర్వకముగా సంగీకరించిరి.

మరియొక సత్కారము.

నాటకకళావికారము రామరాజు చార్యులుగారు వెం
కెర సత్కరించినను సత్కరింపవలెను. వెంకటగిరి రాజుల
భవనము రామరాజులు యాభివృద్ధి బహదూర్ గారు తమ కాచా
ర్యులుగారియెడ గల గౌరవాధిక్యమును మూలముగా పటాను
కేవలతమకు నొక ముగ్ధులకీర్తియును బహుమానముగా మె
సంగిరి. ఈరాజు బహదూర్ గారు నాటకభిమానముచే నొక
నాటక సమాజమును వెంకటగిరిలో స్థాపించి కొంతకాలము
జరిపిననాటి, వారి బహుమానమునకే సార్వకల్యాణ పాత్రకు
అనుగుణముగా తెలియగలదు. రామరాజు తమకు ఈ
బహుమాన పత్రమును రామరాజులగారి కర్పించుచు
అంధ్రకళావికారము బి. సి. పార్థసారథిగారుగారు
తమ మామూలు "చాచా" భావనతో తమ యాభివృద్ధిచేయు
మును పురస్కరించుకొని రామరాజులగారిని బహువిధ
ముల ప్రశంసించిరి. రామరాజులగారు కృతజ్ఞతా
పూర్వకముగా సమచిత్రముగా ప్రత్యుత్తర మొనంగిరి.

ప్రదర్శనవిమర్శనము

పటాన్ శాస్త్రిగారు రామరాజులగారును ఆసా
దికాశ్రీధారి కి. శ్రీనివాసరాజుగారును రామరాజులగారి
వెనుకముగా కేవలగిరిరావుగారును ములూకు శాస్త్రిగారు సభకు
సారాంశముగా గారును జగ మెరిగినవ్రాహ్మణులు. వారి
సూర్య ప్రశంసించుట యనావశ్యకము. ప్రతి శాస్త్రిగారును
తనభాగమును చక్కగ నిర్వర్తించి ప్రదర్శన సౌమ్యముతో
ర్పడె ననుటకు సందియములేదు. ఆయ్యులని సీతారామయ్య
గారి కలహవాచిని వెంట నాకర్షించలేదు; కేవలపదములు
సామయవచ్చిన బుచ్చిరెడ్డిగారును రెడ్డిగారును విశేషించి
దశంధరామరెడ్డి శాస్త్రిగారుగారు నెవరు మెచ్చుకొనకు?
గంధవి పుర భీమి వంటిది నిరంబధమున్నది.

బోర్ని విమర్శలు:—తెనుగూరి చాచకళ్యణుల తలన బో
ర్ని విమర్శలు విషయము కలిగింది. కాదును మరల రామరాజు
య్యులకు బోర్నియెడ గాదు పాతమున్నారని అతడు జన
సామాన్యమునకు నమ్మకము కలుగునట్లు బోధించెను. అందు
వలన ప్రజల తలనెప్పుడును వేరి. ఇండియాదేశమునగూడ బో
ర్ని విమర్శలు ఏర్పడుటకు వ్యాపించలేదు; కలకు మనచేతుక
మానదని స్పష్టముగా తెల్పబడి బొంబాయికి వచ్చిన రమ్య
యంద్యోగి కలలు లెసానీకెరివెనని, బ్రెహ్మ అప్ యిండి
యా కలెక్టరును ప్రశంసించెను.

పుత్తంతులు

హిందూదేశమునందు బయలుదేరిన 1200 మంది హిందూ
అను ప్రమాదశేషము స్త్రీమత స్త్రీయములు చేరెను.

రాజ్యప్రతినిధిగారు:—మేమున్నత ప్రభు దంపతులు
15-వ తేదీని ఢిల్లీగరమునకు వచ్చిరి.

సేలము, ఉత్తరాగ్రామ జిల్లాలయ్యల బర్మా, బెల్గా
లియ్యల గాక ఇతర లియ్యలు, భావ్యముల రైలువై
కంట్రోలు కాలయే 15 తేదీ నుండి గొనిపోవచ్చును.

మితవాదుల సభ:—సంయుక్త రాష్ట్రముల మితవాదుల
సంఘమువారు మా. సుప్రసాద అధ్యక్షులకై ప్రయాణలో
సభచేసి సింహాధిపతులకు స్వాగత మొసగుచు వారు చేసిన
సేవను ప్రశంసించుచు తీర్మానములు చేసిరి.

కారాగారవిమర్శలు:—చెరసాలకుండి చాలమంది
విడుదలచేరి. వారికి జీవనోపాధిని కలిగించవలసి యున్నది. దీనిని
సూచి ఆలోచించుటకు కలెక్టరును సభవారి ఏర్పాటు ప్రకా
రము కలకత్తానగరమున సమావేశము జరుగును.

మొదలైనవారు:—బెంగళూరు మహమ్మదీయులు
12-వ తేదీని కారాగారమును గారికి విడుదలచేరి. చాలమంది
వచ్చిరి. దివాను గారికి సన్మానపత్రము సమర్పించ బడెను. దివా
నుగారు సమచిత్రమైన ముచ్చటించిరి. అన్ని వర్ణములవారిని
సమముగా వాదించెద మనిరి.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము:—క్రొత్తకానన సభ
ఏర్పడువరకు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయవర్తకులు చేతురా
దని యిండియా సంఘము (కలకత్తా) వారు రాజ్యప్రతినిధి
గారికి తలెవార్త నంపిరి.

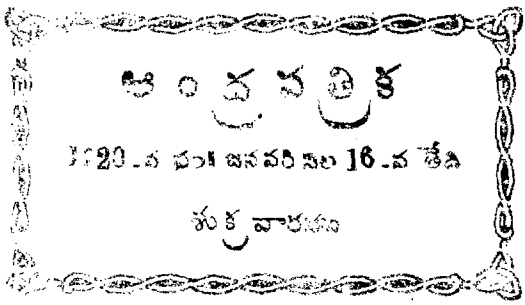
కలకత్తా సమైక్యము:—14-వ తేదీని శివపురమున
మరల అల్లము జరుగలేదు. 15-వ తేదీ పురమున చాల
మంది వేరి. గతరాత్రి సమాధానము కుదిరినది
నినది. కాంతి వెలకొనినది. ములటరి పోలీసు దళమును
వేసిరి. తక్కిన పరివాహకులూడ చేర దరని తలచుచునా
సూసారి యంధ్రకలవా రింకను చేరలేదు.

ఒకవిమర్శము:—కలకత్తా ఒక హిందూ సేవ వి
స్తీయలోకవిచ్చిరి. 5 గురు వాదకులును 20 మంది య
క్షులును వచ్చిరి. వారావిమర్శము సమర్పించుచు. దానిలో
వాదకులుగాక 14 గురు మార్పించుటకు తోపులను. ఫిలటర్
సేలలో ఒక్కొక్కసారి 14 గురు సెక్రెటరీయిని యి
నను వాయువ్యమున సంపంచి వారికి వినిపించుచు సూర్య
కేర్పాటు చేయుటకు యన్నది. ఆ రీతికి నొక్కొక్కసారి
వెక్కింపు విమర్శము నెక్కుడుచుటకు తీర్పుకొనగలదు.

సార్వభౌమకల్యాణము:—సార్వభౌమకల్యాణ సార్వభౌ
మకల్యాణమును పాత్రులైనవారు 14-వ తేదీని లాహోరులో
మరల విచారణ చేయబడెను. ఉత్తరాగ్రామముల వాదము
లును యిగిలినవి. న్యాయాధికారి న్యాయసభాములకు వివరించి
చెప్పెను. వా రాలోచించి యుద్ధమును పాత్రులైనవారు
సాక్షాత్కారమును సేయుచునూడ చేతులేదు గాని మిక్కిలి
తొందరపరియైతము చేసెనని చెప్పిరి. ఆయలకు న్యాయాధి
పతిగూడ అంగీకరించి యుద్ధమును మందలించి 18 నెలలు క
లకత్తా విధించెను. 2 ఏర్పడు కలకత్తా విధించవలసినది. ఏ
యొక్కదేవుగా నుండుట తో పూర్తికలకత్తా విధించ
యాధికారి నడిచెను.

హిందూ సేవకుండి విమర్శలై ఆంగ్ల హిందూ
గమాలియ్యులకు 9500 కంపెనీ అంగీకరించినది.

పరామర్శభోగ్యులకి జనరలు గౌరముగా
కు యుద్ధమునుగూర్చి విచారణచేయుటకు ఏర్ప
కురెయిలుమీద ప్రయాణము చేయుచుండ నీరి.
కలంటియరులు మార్గచుట్టును రైలులునాసి
నీరి గొంపోయిరిని కెయికోనుండి అందనుకు
కలకత్తానే విడుదలచుచు రని తెలియుచు

జాతీయవిద్యాభివృద్ధిసంఘము.

ఈసంఘమువారి 1919 సంవత్సరపు నివేదిక ముఖ్యముగా నాలుగు విషయములను చూపుచున్నది. సంఘమువారి చురుకుదనమును, కార్యదీక్షకును నిది యొక నిదర్శనముని చెప్పవచ్చును. జాతీయవిద్యావిధానపు ముఖ్యసూత్రము లెవ్వయో కరిశోధనలయూలమున కనుగొని, అట్టివిద్యను దేశమందంతటను వ్యాపింపజేయుట కీసంఘమువారు బద్ధకంఠములై యున్నారు. ఆధునికవిద్యావిధానము, సమగ్రజాత్యభివృద్ధికి తోడ్పడలేదని ఎల్లరచే నిరూపింపబడుచున్నది. క్రస్తువిద్యావిధానమువలన దేశమున కెట్టికష్టము వాటిల్లినదియో, నివేదికయందు వివరింపబడినది. జాతీయవిద్యాభివృద్ధిసంఘమువారు, పాఠశాలలో బాలుని జీవితమునకును, వానిగృహజీవితమునకును, ఎడబాటు గలుగకుండుటకు విశేషముగ ప్రయత్నించుచున్నారు. మతవిద్య బోధింపబడుచున్నది. దేశభక్తి పురికొల్పబడుచున్నది. ఇంటియ గాక, చేతివనులు, చిత్రకళలు నేర్పబడుచున్నవి. జాతీయపాఠశాలలలో గణితబడువిద్యావిధానము నుంచి, నూతనముగ నెలకొల్పబడే మంత్రులు క్రొత్తయోధ్యులుగ్రహించి, విద్యాభివృద్ధికి పాటుపడుటకు వీలుగలుగునని, ప్రైవేటుగా రూపొందుచున్నారు. తమిళభాష మూల విద్య గణితబడుచున్నను, విద్యార్థుల ఆంగ్లవిజ్ఞానమున కెట్టి కొరత గలుగలేదని నివేదిక సూచించుచున్నది. బాలుని గృహజీవితమున పాఠశాలాజీవితమునకును ఎడబాటు లేకుండుట, మతసాంప్రదాయముల లాభములను విద్యార్థులపూర్తిగననుభవించునటులగావించుట, ఇందుకినువగుకరసియగ్రంథములను నిర్ణయించుట, ముగాడును సంఘమువారి ముఖ్యాశయములు.

వ్యవసాయము, రసాయనశాస్త్రము, చారిత్రికము, పత్రికాలేఖనము మొదలగు వదునైనవియు జాతీయవిద్యాప్రతిష్ఠావనలందు నేర్పబడుచున్నవి. వీటికి డిగ్రీ లీబుబడుచున్నవి. ఏకాభివృద్ధిసంఘమువారికైనను, మతము, పౌరస్త్వము, వ్యాయామము, అభ్యసనీయములే. ప్రాచ్యున మొదలు సాయంకాలము వరకు, విద్యార్థులకు యమితవిధు లేర్పరుపబడు చున్నవి. విద్యార్థుని గౌరవక మానసిక శక్తులను విజృంభింపజేయుట విధులు తోడ్పడగలవు. విద్యార్థుల వయస్సును నిర్ణయించియు, వైద్యకపరీక్షలను నడుపించియు, విధులు మారుచుండును. బాలుర శరీరారోగ్యరక్షణమునందును, వైద్యవిచే కరిక్షింపబడుచున్నది. విద్యార్థుల నున్నతభావప్రేరేతులకు, ప్రయత్నములు సలుపబడుటకు సంఘమువారిచే మొక ముఖ్యభాగమును వున్నది. ఇటులనే విద్యార్థుల జ్ఞానాభివృద్ధికికాభివృద్ధికిని, ప్రయత్నములు చేయుచున్నది. ఈ సంఘమువారి కక్షమున, సంవత్సరము దీనిసంబంధమునందు, డిగ్రీల ప్రదర్శనము జరిగెను. మదనపల్లి నందు మట్టిబొమ్మలును, తేనాంపేట నందు నేరకనులును, ఆంధ్రజాతీయ

కళాశాలనుండి తివాచీలును, మంగళూరు జాలికా పాఠశాలనుండియు డిగ్రీలో ఇంద్రప్రస్థ జాలికా పాఠశాలనుండియు కువ్వకునులును, మొదలగునవి నన్నియో ప్రదర్శింపబడెను. 1919-వ సంవత్సరము ఏప్రిలు నెలలో, మొదటికరిక్షణ జరిగెను. మున్ముందు, ప్రత్యేకపు బోర్డువారియాజమాన్యముక్రింద కరిక్షణ జరుగు నని, తెలుపబడినది.

ఈ సంవత్సరమున, పాఠశాలలనన్నిటిని, నెక్కుడు సామర్థ్యముగ గావించుటకు ప్రయత్నములు జరుపబడును. మా ఎదుటనున్న నివేదికయందు వివిధజాతీయవిద్యాప్రతిష్ఠావనలయొక్క సంగ్రహచారిత్రికము దెలుపబడినది. అవి చేయుచున్న పని సుందరముగ చిత్రకటములముగామున, వివరింపబడినది. బాలభటసంఘమువారు పలికిన కృషి ప్రత్యేకముబాధమునందు జేర్చబడి, చదువుల కొరతయు నింపుగ నున్నది. జాతీయవిద్యాభివృద్ధిసంఘమువారింతవరకును సలిపిన కృషి, ప్రశంసానుతులకు సందియము లేదు. జాతీయవిద్య దేశమునందు నూతనముగ వెలుచుచున్నది. ప్రాచీన సాంప్రదాయములను, జాతీయధర్మమును విడనాడక, ఆధునికజ్ఞానలాభమును సంపాదించుట కీసంఘమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రారంభ దశలో వీరికి సరియగుమార్గము గోచరించుట కష్టపాధ్యము. అందుచే, కరిశోధనలు చాలవరకవసర మగుచున్నవి. అంతయుగాక, జాతీయవిద్యాభివృద్ధిసంఘకార్యనిర్వాహకత్వము, యూరపియను దివ్యజ్ఞానసామాజకుల హస్తములలో నుండుటచే, వారిచేతమునక నంత భక్తిభావము జూపినను, ప్రజల నిజసాంప్రదాయములను బాగుగ గుర్తెరుగుటకు వీలుండదు. ఇట్టి కష్టము లావరించియున్నను, ఈసంఘమువారు తమకీర్తివంచనలేక జాతీయవిద్యాభివృద్ధికి కృషి సలుపుచున్నారనటకు సందియము లేదు. వీరి కృషి త్వరలో సఫలముగాకమానదు. ఈసంఘపు నివేదికము, అడయాకులో నుండెడి కార్యదర్శనవద్దను 1-2-0 లకు లభించును. దేశీయ లీసంఘమునకు తగిన ప్రోత్సాహ మొసగుట ధర్మము.

స్థానికస్వపరిపాలనము

మరికొన్ని మ్యునిసిపలు సంఘముల పరిపాలనానివేదిక లిపుడు ప్రచురింపబడినవి. బెజవాడ మ్యునిసిపలు సంఘమునకు 1918-19-వ సంవత్సరమున, ప్రభుత్వోద్యోగు లభ్యత్తులుగ నుండిరి. వీరి పరిపాలనము, అధికారులచే సానుభూతితో విమర్శింపబడెను. విమర్శనపు వైఖరియందు, చాల మార్పు గన్పట్టుచున్నది. నివేదిక వత్సరమున 32 సభలుమాత్రమే జరిగెను. అంతకు వెనుకటివత్సరమున 52 సభలును, ఇంకను పూర్వపు వత్సరమున 79 సభలును జరిగెను. సభల సంఖ్య తగ్గుట అభివృద్ధిసూచకము గాబోలును! వస్తుల వసూలు ఖచితముగ జరిగెను. నివేదిక వత్సరమున, రోడ్లపై చాల తక్కువ ధనము వెచ్చింపబడెను. ఈవ్యత్యాసమునకు, రోడ్లు చెడకుండుటయే కారణమని తెలుపబడినది. నీటిపారుదల కింకను వట్టణమునం దేర్పాటులు చేయబడలేదు. నీటికొరతయంతోపాటు, పాడుదలకు గూడ నేర్పాటులు లేనిచో, పట్టణారోగ్యము తక్కువ క్షీణింపక మానదు. ప్రభుత్వము వారిందుకు తగిన ధనసహాయము జేయనియెడల, లాభముండదు. మరణములసంఖ్య వివరితముగ నున్నది. ఇందుకు, విషజ్వరవ్యాధికము ముఖ్య కారణముగ నున్నది. నివేదిక వత్సరమున ప్లేగు

బాధ కాని, కలరా బాధ గాని లేకుం వత్సరమున బెజవాడకు అనధికారాధ్యక్షుని కొనబడెను. వీరు పుర పరిశుభ్యాభివృద్ధి కృషి సలిపి స్థానికస్వపరిపాలనాభివృద్ధిని నని విశ్వసించెదము.

అదోని మ్యునిసిపలుసంఘ పరిపాలన తృప్తికరముగ నున్నది. హైస్కూలు : ము విషయమై, చైర్మనుగారికి, కౌన్సిలు, లీ వాధి వాడుభేదములు ప్రబలి, కౌన్సిలందు భిన్నాభిప్రాయములను ప్రకటించి వాదలాట పురపాలకసంఘమునకు గముగ లేదు. చైర్మనుగారు, హైస్కూలు నమునందవసరముగ జోక్యము గలిగినదియో, బుడుగులను ఉపాధ్యాయులుగ పుచు ననియు విమర్శనము గావించబడుచు నచైర్మనుగారితో పోరాడిన సభ్యులు రాజీనామిచ్చిరి. అందుచే నీయారు పరిపాలనముముగ జరుగునని, ప్రభుత్వమువారు విశ్వసించున్నారు. వస్తుల వసూలుకు, 995 వారి జారీ జేయబడుటయు, అందులో 6-2 వారి అయిలులోనికి వచ్చుటకు, వివరితముగ గడుచున్నది. ఇతర కారణము లేవియున్నను, నిర్మవనతు లింత వివిధ అవలంబించుటకు, మి అసంతృప్తికరము. సాధ్యమగునంతవరకు సాకధతు లవలంబించుటకు భావ్యమని, ఈసమువారు గ్రహించుట యవసరము. సంఘాధ్యక్షుడును, సంఘసభ్యుడును నికయుందు బోమత్తెతో కృషి సలిపెనరు గాక యని గోరెదము. 0 ముండి మ్యునిసిపలుసంఘపరిపాలనము గూర్కతెక్కుడు గావించిన విమర్శనము సాధారణకొని, ప్రభుత్వమువారు రైలుల తీవ్రముగ మఃలించిరో, మా చదునరులకు దెలిసియే యున్న ఇకొక సంవత్సరములోవల, పరిపాలనమును క్షుజరమకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు గడువిచ్చిరి.

ప్రభుత్వ విమర్శనము సరిగ నుండనిచో, మ్యునిసిపలుసంఘమువారు దాని తగినటుల విమర్శింపవచ్చును. లేనిచో, ప్రభుత్వమువారు కనబడిచిన లోపములను వెంటనే సవరించుకొన ప్రయత్నముల సలుపవచ్చును. మా యెగుటనున్న నివేదికముబట్టి, వస్తుల వసూలునం దభివృద్ధి గన్పట్టుచున్నది. విద్యక్రిందను 221-12-15-కు వెచ్చింపబడెను. ఈమొత్తము సంతృప్తికరముగ నున్నది. అంబువ్యాధులు విశేషముగ ప్రబలకుండ, తగిన ఏర్పాటులు గావించబడె నని, మ్యునిసిపలుసంఘ నివేదికము సూచించుచున్నది. రివిన్యూ డివిజనలు ఆఫీసరుగారును, కలెక్టరుగారును, మ్యునిసిపలు సంఘ పరిపాలనమును కఠినముగ విమర్శించిరి. వీరు జూపిన లోపములు, అన్ని సంఘములకును సామాన్యముగ నున్నవేగాని, విశేషమైనవి గావు. టీకాలు జమప్రదముగ నుండకుండుటయు, అంబువ్యాధులు వ్యాపించుటయు, బజారులోని రోడ్లు తిన్నగ నుండి ప్రక్కలనుండెడి రోడ్లు దుస్థితియందుండుటయు, సామాన్యలోపములే యని చెప్పవచ్చును. అయినను మ్యునిసిపలుసంఘమువారి వత్సరము విశేషత్రమకు లోనై, ప్రజలయొక్కయు ప్రభుత్వమువారియొక్కయు మన్ననలకు పాత్రులు గాగోరెదము. స్థానికస్వపరిపాలనము, నూతనరాజ్యాంగవిధానములులోనికి వచ్చినపుడు, తగిన యభివృద్ధి జూపునని తలంచెదము. అట్టి ఫలితము సమూహవలె ననిన, స్థానికస్వపరిపాలనాసంఘములు తమ బాధ్యతలను జమప్రదముగ నిర్వహించుట కిప్పటినుండియు దృఢప్రయత్నముల సలుపుట ధర్మము.

అఖిలభారతీయ క్రైస్తవ మహాసభ

క్రైస్టియను పేట్రీయలు వక్రీక ఇటుల వ్రాయుచున్నది:

“సంస్కరణ శాసనము గూర్చి ఈసభవారు ప్రభుత్వ కార్యదర్శికి వందనముల నర్పించుట దక్క, వీరెట్టి యభిప్రాయ మొనగియుండలేదు. మన క్రైస్తవసాదగులీ కకంచవా సలకువదలి, శాంతముగ కాలము గడపుచున్నారని తోచకమానదు! తెలుపుటకు వీరి కెట్టి యభిప్రాయములును, కావించుట కెట్టి విమర్శనములును లేవు గాబోలు! క్రైస్తవసంఘమునం దీసభవారెట్టి ప్రభావము గలిగించబాలకబోయిరి. క్రైస్తవసాదగులు జేసేయ మహాసభవంకకు తమద్వస్తి నిక మర్యాదకప్పుదు. క్రైస్తవసభా కార్యనిర్వాహకులలో తగిన ధైర్యమును, దూరద్వస్తియు ప్రబలివగాని, ఈసభవలన సంఘమున కెట్టి లాభముండదు. జేసేముసంతను తల్లడింపజేసిన వంజాబు దస్త్రితీక్షమయ్యె, ఈ సభవారు తమ విచారము దెలుపుచు, హంటరు సంఘనిర్వాణమునకై రాజకీయధిగారికి వందనముల నర్పించిరి సభవారి భయము వివరీతముగ నున్నది. ఆంగ్లదేశముందలి కన్సర్వేటరీ వక్రీకలు సహితము, వంజాబు దురంతములకు కారకులయిన వారి దండనను గోరుచుండ, క్రైస్తవుల స్పృశ మగు మనస్సాక్షి ఎట్టి యభిప్రాయము నొసగ కుండుట వింతగ నున్నది. క్రీస్తుజేవుని నైతికాదర్శమును మన మిట్టి ఉపేక్షాభావమువలన వ్యాపించ జేయబాలము. అధికారుల మనము తొంద నొచ్చి బోవునో యను భయముతో, సభవారు ప్రవర్తించినయెడల, సభ తనకారవమును నిలుపుకొనలేక బోయె ననియ, క్రైస్తవుల సజాభిప్రాయములను వ్యక్తీకరించి చెడుగును ఁండిం లేకబోయెననియు, నిక్కముగ జెప్పగలము.”

తుర్కీ-నవస్య

తుర్కీ-విషయము, ప్యాసిఫిక్ లో నిపు డాలో చింతకుడుచున్నది. మాంటాగుగారు హిందూ దేశ మహమ్మదీయుల యభిప్రాయములను బాగుగ వ్యక్తీకరించుచున్నటుల తెలియుచున్నది. కాని, ఫలిత మే మాత్ర మనుకూలముగ నుండునని తోచదు. హిందూదేశ మహమ్మదీయభిప్రాయము నేమాత్రము సరకుజేయక, లండను పైనున్న వక్రీక సుల్తానును యూరపునండి లా గి వేయ వలయుననియు, మహమ్మదీయుల ఆందోళనము నందు రాజకీయవాసన గల దనియు, వివరీతపు వ్రాతలను వ్రాయు మొదలిడినది. పైకువక్రీక వ్రాతలవలన ప్రాచ్యవక్రీకవచమునందు లేని పోని సంక్షోభ ముదయించునని, అమీరు అలీ గారు వ్యక్తీకరించుచున్నారు. తుర్కీ వరి పాలనము ఏపాశ్చాత్యకభుత్వము కరముజేయబడునో ఇంక ను నిశ్చయించబడలేదనియు, క్రొత్తవారు దాని సంగతిన బాధ్యతను వహించలేదని లాయరు బారిగారు దెలిపినయు, నేటి తంతివార్తలలో గలదు. ప్యాసిఫిక్ లో గూర్పుని విచారించు వారలు, యుండు విరుకలను తిన్నగ నాలోచించు చున్నారో లేదో తెలియదు. తుర్కీ-సామ్రాజ్య విచ్ఛిన్నముచే, మహమ్మదీయవక్రీకవచము తల్లడిల్లుట సంభవించును. మహమ్మదీయులలో గలిగిన నశాంతిని, బాల్కన్ దేశములలో చుర్రాని ప్రాచ్యదేశములందు విజృంభింప మొదలిడుదురు. ఇట్టి యనర్థములు వాటిల్లకుండ, సంధిసభవారు తుర్కీ సమస్యను సంతృప్తికరముగ పరిష్కరించుట, క్రేయస్కరము. ఇకనైనను సంధి సమావేశమువారు దూర ములోచించి, తగిన విచక్షణజ్ఞానము బాపుదురు గాక యని కోరెదము.

మార్షింగుపోస్టు: రాజకీయనిర్బంధితుల యమావణ రాజకీయనిర్బంధితుల యమావణము, జేకమున కెంతయు నుత్తరవశర మని, మార్షింగు పోస్టు వక్రీక సూచించుచుండెను ఈ సూచనను పైనున్న ఆఫ్ ఇండియా వక్రీక ఇటుల నిరసించుచున్నది:

“మార్షింగుపోస్టు వక్రీకాభిప్రాయము నీదేశమునకు దెలుకవలసిన యగత్య మేమియు లేదు. ప్రాతీకవచములో నివసించెడి యీ వక్రీక ఎట్టి పిచ్చియభిప్రాయముల నిచ్చునో చెప్ప నవసరము లేదు. సార్వభౌముని ప్రకటనము, నేరసమర్థన మని ఎవరును తలంచుట లేదు. ఈవక్రీకకు చారిత్రమే తెలియనలు లున్నది. సిపాయి కలహము నకు బిమ్మట, యమావణను ప్రయరించిన కానింగు ప్రభువు గారి నాయము, దయకు పర్యాణుపదముగ వాడబడుచున్నది. కానింగుగారి నాసయమును కలకత్తాలో వివరీతముగ మాపించినవారలు గలరు. వంగదేశపు యూరపీయనులు, కానింగు ప్రభువును జేకమునకు రప్పించుమని అర్జీం వంపియుండిరి. కొన్ని వత్సరములు జరిగిన పిమ్మట, యూరపీయనులును భారతీయులును, కానింగు ప్రభువు నేకగ్రీవముగ సత్కరించి, వారియెడ ప్రేమను కనుబటచిరి. మార్షింగు పోస్టు వక్రీక కీ విషయము తెలియదు గాబోలు! పంగ్రామారంభమున ఖయిరులో నున్న స్త్రీ స్వాతంత్ర్యవాదినులు ఊమింపజిసి, విడుదల గావించబడిరి. ఇటులనే వరీశ్రామిక కలవరమునందు పాల్గొనినవారు గూడ, విడువబడిరి. కర్మవసాంముబట్టి జూదిన, ఇస్కార్మ మొలయు క్రశంపార్వా మని గప్పట్టగలదు. కాని, మార్షింగు పోస్టు వక్రీక, ఆసయమునునంతును ప్రభుత్వకార్యమును నింపించియే యుండెను!”

డయరు సేనాని ప్రతాపము

డయరు సేనాని చర్యలు ప్రపంచముం దంతటను, నేకగ్రీవముగ ఖండింపబడుచుండ, వయొనీరు వక్రీక కొక ఆంగ్లస్త్రీ విదితీవార్త నొకదానిని వ్రాసెను. డయరుగారి ప్రతాపమును మెచ్చి, శిక్షలు తమకు వదిత్రమగు అమృతసరపు నువర్ణ జేవాలయమునందు వారి కొక జ్ఞాపకచిహ్నము గట్టించిరినియు, మిగిలినవారెల్లరును వారిని దూషింపుచుండ ప్రతాపవంతులగు శిక్షులు వారి యాత్మవ్యర్థము గనుగొనిరినియు, నీమె సూచించెను. ఈ వార్త జేసేయులకెల్లర కాశ్చర్యము గలిగించి యుండవచ్చును. కాని, సువర్ణ జేవాం యపు మేనేజరగు గుర్పమసింగు గయానీ అనువారివార్త కేవల మసృతమని, తెలియబరచినటుల నేటి తంతివార్తలలో గలదు. డయరు సేనాని చర్యలను సమర్థింపు నొనుప్రయత్నములన్నియు, సటులనే విఫలము గాకమానవు.

కృష్ణాకట్టలో ఆల్లర్లవిచారణ:—సర్వాధికారి విశ్వపు వర్తకులు 18-1-20 తేదీన జరిపిన మీటింగులో ఈ క్రింది తీర్మానములు జేయడమైనది:—1. కంట్లో విషయములో తహశీల్దారు గారు మాకు చేసిన అక్రమములను గురించి వాట్నను దొరవారిపట్టుకు జేయుచున్న విచారణ సర్వాధికారిలో చేయబడున మా సాక్ష్యము పుచ్చుకొనబడున ఈ సభవారు కోరుచున్నారు. 2. సర్వాధికారి తహశీల్దారుగారిని పెంటనే ప్రాప్తపత జేయించిన యెడల మా సాక్ష్యము సాక్ష్యము ఇచ్చుటకు సిద్ధముగా నున్నారని తెలియజేయ చున్నారు. 3. మా వర్తకులందరూ పెంట వాట్నను దొరవారు కల్తరుగా నుండి, యచ్చటికి నత్తినప్పట్టుచెప్పకుంటే, వారేమియచేయక, తహశీల్దారుగారి మాటలను నమ్మిండుటకు మాకు స్వాధీను జరగలేదు. పెంట వరి యొకనిని వారి స్థానే కంట్లో విచారణబట్టియేర్పాటుచేయుటకు ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

స్థానికాది వార్తలు

కొత్త యూనియను:—గోవాలో జిల్లాలో నున్న గొల్లపొలి గ్రామమున కొత్తపేటలో గలిపి యూనియనుకు సంబంధిత ప్రభుత్వమునా రంగీకరించిరి.

సింహా ప్రభువు:—సింహా ప్రభువు కామాగూడు 18వ తేదీ ఆదివారమునా మధ్యాహ్నము కలకత్తానగరమున చేరక రం తెలియచున్నది.

సీమతపాలు:—సీమతపాలు ఈనెల 17వ తేదీ కనివారము ఉదయము 6-15 గంటలకు బహ్యదా జేయబడును. పోస్టుబాట్యును గలవారికి 16 తేదీన సాయంకాలము 4-15 గంటల కేయబడును.

వి. గోవిందస్వామిస్వామిగారు:—ఏక 18 దిన జను కార్మికమున సభ్యత్వమున కర్మధ్యుజ్జ నున్నారు. ఈ దినజన్ ఎన్నిక జనవరి 28 తేదీన, ఎరిఫెంటుగేటు పోలిక స్త్రీవనయొద్ద జరుగును.

శ్రీ భగవత్ తత్వబోధినీసభ:—రేపటి దిన మా సాయక్రమ 4 గంటలకు బ్రహ్మచారీసాధ్యమున ఆదివారము సాయంత్రము 4 గంటలకు రామనామచంద్రమున శ్రీహరి వందన జి. లక్ష్మణాచార్యులవారివల్ల హిందూ తిరువాదకల్ మూలములో కాలక్షేపము గావించబడును.

అమరకలావిలాసినీ:—ఈ సంస్కృతసభ ఆవరణ క్రింద తంబుకెట్టిసి 200 నెం. కాంతాశ్రమమున ఈ కుక్క, కనీ, ఆదివారముల రాత్రి 8 గంటలకు బ్రహ్మకీతనంగంబ వి. సోమేశ్వరగారివలన శ్రీమహావక్తరం దశకుష్మంధములో భేజి గావరకభయము గురించి యుత్సాహించును.

ధర్మశాస్త్రప్రవచనసభ:—ఈసభ ఆవరణ క్రింద తంబుకెట్టిసి శ్రీరామస్వామి జేవాలయమున రేపు కని ఆదివారం వుదయం 7 గంటలకు ఉచ్చయప్ప కళాకాల మొదటి సంస్కృతపండితులయొక బ్రహ్మకీ, క్యేతారణ్ణా నారాయణశాస్త్రీలవారివలన సుభాషితుదసభావ్యము ఉత్సాహించబడును.

మదరాసు కార్పొరేషను యెన్నికలు:—రాబోవు పెన్సుకలలో ప్రభుత్వం పేర్లు వాసాయముల మొదటి ఆక్షరములవల్ల తననగ ప్రాప్తించును. కారి ఆక్షర్యర్థి యెన్నికలకి కమిషనరుగ నున్నయెవరు వారి పేర మాత్రము మొదట జేయబడును. ఎనెత్తు, కనుత్తు, నానెత్తు, నీలి, రంగులలో ఈపేర్లు అవ్యాప్తింపబడును.

మహాభారత కథా కాలక్షేపములు:—గోవిందప్పనామవరీపి ఆంధరి సాద్యమహానామ ఉదయర భాగవతగురు రేపు కనివారము సాయంకాలము 4-30 గంటలకు మత్స్యశాస్త్రభేదమున ఆదివారము సాయంకాలము 4-30 గంటలకు జ్యోతిషనానామము గురించి నారికథాకాలక్షేపము గావించెదరు.

మదరాసు మ్యునిసిపల్ వరిపాలనము:—రేపు కనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు అమ్యునిసిపల్ దనబడు వేంకటాచలముదలి, ఏపి నెం 19 ను గృహముల 14-6 దినజను రేటు జేయబడు వోయడము సర జేసెదరు. సి. గోపాలమొకరు గారు మదరాసు మ్యునిసిపల్ వరిపాలనమును గురించి యుత్సాహించెదరు. పి. సి. రామస్వామయ్యగారు, బి.వి.ఎల్., గా ప్రాసనాధిపత్యము రహించెదరు.

మెక్సికోదేశమున మరల క్రొత్తభూకంఠములు గలగుచున్నది. కి గ్రామములు మాలి అక్రమదేశమున నెట్లధుస్సుగ మూసినది. ఓరిజావార్త మరలముక అగ్నివ్యర్థము నిష్కల గ్రహ్మచున్నది కాన్టోవా, ఓరిజావాలందు ప్రజల బలి వివరీతముగ భయమొందుచున్నారని. ఈ యపాయములవలన ఇక్కడటికి 3000 మంది మరణించియుండునని చుదింపు జేయబడెను. ఇంక దెబ్బకగిలినవారి సంఖ్యను మితిలేయ. దెబ్బకగిలినవారిలో పెక్కుమంది కావారములేక మరణించుచున్నారని.

విశేష తంత్రీ వార్తలు

[రైతుల వజస్సీ]

రెయిల్వే పనివారలు, ప్రభుత్వమువారు

రాయబారముల మరల ఆరంభించబడగలవు

లండను, జనవరి 13:- నర్ ఎరిక్సు- గెడ్డిను గారిని రెయిల్వే పనివారల కమిటీవారు సందర్శించిరి. గవర్న మెంటు వారి నూచనలను పూర్తిగా నేల నిరాకరించుట నీ కమిటీ కమిటీ ప్రతినిధులు తెలియబరచిరి. ఇంక నీయంతకు బోవర్లా గారు ప్యారిసునుండి వచ్చినవారు కమిటీ ప్రతినిధులవారి వేరు ఆలోచింపబడుచున్నది. ప్రతినిధులకు ప్రభుత్వమువారికిని సమాధానము కుడుకనబడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు మరల రాయబారముల ఆరంభించునెడల తాము తమకోరికలను చాలవరకు తగ్గించెదరని కార్యక్రమమును చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు ఖర్చు ప్రకటన లుండించుకయ్యెను నెనుదీయనట్లున్నది. రెయిల్వే పనివారల మరయిమారు గెడ్డిను గారిని సందర్శించి గంటన్నర సేపు సంభాషించిరి. అప్పుడు ధామను గారును తక్కిన కార్యక ప్రతినిధులను గవర్న మెంటువారి నూచనల నిరాకరించు వలసి వచ్చిన కారణములను పూర్తిగా తెలియబరచిరి. ఈ సంగతుల నన్నిటిని కమిటీ ప్రతినిధులవారికి తెలియబరచెద సని గెడ్డిను గారు వాదన మొనరించిరి. ప్రభుత్వమువారి ప్రత్యుత్తరము తేవటి కోసమే తెలుపబడునని ఆతడు చెప్పెను. పిమ్మట ౧౮ గెడ్డిను, ౧౮ వార్షిక గారము కమిటీ ప్రతినిధులవారి సభ కేగిరి.

బోలెవిన్లు విజయములు.

లండను, జనవరి 10:- సిలేరియా యందలి కారన్నా యొక్క సగరమును, 60 వలకుండి వైదీలను పట్టుకొంటి మని బోలెవిన్లు చెప్పుచున్నారు.

లండను, జనవరి 10:- వార్షికుండి మార్చింగు బోలెవిన్లు తెలియజేయుచు:- బోలెవిన్ల బాధనుండి తప్పించి సంరక్షించు విమర్శలు వెల్లముంది రుమేనియా నైసకులు ఒడెస్సానుండి కేగిరి. కీపునగరమున కేట్రువులనుండి విడిపించుటకు వెళ్ళు బ్రిటిషు కలాలములు నియోగించబడినవి.

కీచనరు విద్యార్థి వేతనములు.

లండను, జనవరి 10:- సైనికోర్కెలకు మొదలగువారి కుమారులు చదువుకొనుటకు ప్రతి సంవత్సరమున 9 వల సావర నుల సామ్యును 86 విద్యార్థి కేరసముగ కంది పెట్టుట కేర్పాటు లొనరింపబడెను. ఆ కేరసము కీచనరు ప్రభువుగారి కేరట నీయబడును. ఇది గాక మరి మూడు వల సావరనుల నిచ్చుటకు గూడ ఏర్పాటు లొనరింపబడెను. 8788 మంది పూర్వ నైసకులకు మొత్తమునై 51,697 యకరముల భూమి ఈయ బడెను. మేజరు జనరలు ఫీల్డింగు గారు లండను నై సకాధికర్య మును చాలించుకొనుచున్నారు.

ఒడెస్సాలోని మిత్రమండలి యుద్ధనాకలు.

లండను, జనవరి 9:- మిత్రమండలివారి యుద్ధనాకలు రి ఒడెస్సా కేరెంచినవి. వాటిరాకకుల జనలకు కొంత ధైర్య ము కలిగినది. బోలెవిన్లు చాని నెదిరించునెడల వారు చాని సంరక్షించగలరు.

యుద్ధద్రోహులు.

ప్యాసి, జనవరి 9:- బర్మెను హెడ్డు ప్రభువు, ఛా స్సలరు ప్రభువు, అబర్ని జనరలుగారును, ఇటాలియ ను, తెలియను ప్రతినిధులతో సభ కేసిరి. యుద్ధములో నేరము నరింపించి నేర్పరచి వారి నవ్వరించుట నీసదని జర్మనీ ప్రభు త్వమువారిని కోరుట కీసభ యుద్ధకేరెంపబడినది. ఈ పని చాల కష్టమైనది. అన్యాయము జరిగినదని చెప్పుటకు జర్మనీ కెట్టి అవకాశము నీయరదు. బ్రిటిషు ప్రతినిధులు ప్యాసినులో 15 కోలా అండచిచ్చును.

నేలబొగ్గు చాలకుండుట.

లండను, జనవరి 10:- ఈపాడు పీఠికకుల స్త్రీమరు లాగి పోవుటకు బట్టి నేలబొగ్గు చాలనిబాధ లండను మొదలు గాగల సగరములందు చాలనికేమముగ నున్నది. ఎన్నియో డిపోలు బొగ్గుతేవడ నున్నవి. చాలవరకు లాగిపోయినవి. కాలమానము బాగులేనందున నే నేలబొగ్గు సప్లము తక్కువయ్యెనని నేలబొగ్గుసంఘము వారు ప్రకటించిరి.

లండనునందలి జర్మను ప్రతినిధి.

లండను, జనవరి 9:- హంబర్గు నేటరు హెయిన్సువారు గారు లండనులో మొట్టమొదటి ప్రతినిధిగ నుండునని తెలియజేయుచున్నది. కాని ఈయంకేమముగూర్చి మామూలుదరఖాస్తు నింకన్నుకంపలేదు.

జాతీ సమితి.

ప్యాసి, జనవరి 10:- వెసిడెంటు విల్సనుగారు రా బోవు వారములో జాతీసమితి సమావేశము నాహ్వానించెదరు. సభ బహిరంగముగ జరుగును. దాండ్లెవలెనె పూర్వమున ప్ర త్యేకరాష్ట్రముగ నేర్పరుపబడిన దనుచు, అచటి ద్వీపముల ను ఇటలీ, జాగోవానియా, పూర్వము సగరములకు పంచిపెట్ట బడెనలయు ననుచు బ్రిటిషు కలాల ప్రభుత్వములవారు నిట్టి గాటికి కొన్ని సూచనల నొసంగిరి.

అమెరికా; సంధిపరతులు.

లండను, జనవరి 10:- వాషింగ్టనుండి ప్రెయ్యుప్రెస్ కిట్టు తెలియజేయుచు:- సంధిపరతులనుగూర్చి వెంటనే ప్రజల అభిప్రాయమును కనుగొనవలయు ననియు, అందులకు తగిన యేర్పాటులను రెండు నెలలలో ఆరంభించవలయుననియు చెప్పు మాటలను వెసిడెంటు విల్సను గారు రంగీకరించుచున్నారు.

అరబ్బుల అల్లరులు

బాస్సా, జనవరి 14:- అధికార ప్రకటన:- అబూ కేమలబద్ద మరకొన్ని అల్లరులు జరిగినవి. జనవరి 11 వ తేదీని కొంతయందీ కేట్రువులు చాని నెదిరించిరి. కేట్రుముకల తరుచు బడినవి. కాని వారు భాగ్యంతుల లగు వర్తకులకు కొందరిని దోచుకొన గలిగిరి దోపిడులలో పాల్గొనిన మూకలను వైమా నికలు కేరసముగ దండించిరి. చివరకు వారు మెయూడీనుదిశకు తురలిరి. అబూ కేమలబద్దను మా నైకరక్షక వర్తమానకు సహాయము చేయుటకు ముకొంతయందీ కంపబడిరి.

పెట్రో గ్రాడు దుస్థితి.

లండను, జనవరి 9:- రుస్సా కెట్టు గారు వెసిడెంటు ప్రాపకత తెలుడదగారు పెట్రో గ్రాడు సంగతి సందర్భము లను విచారించి ఇట్లు తెలియబరచుచున్నారు. మట్లచెటకు లేక పెట్రో గ్రాడు నీ పడుచున్నది. కాటకమహాదేవత సగర మును వశపరచుకొనినది. ఆహారము లేక ప్రజలు ముడిపోవు చున్నారు. బొగ్గుచాలమిని నీటిసరఫరా ఆగిపోయెను. ప్రజలు నేనావడినుండియు కాలువలకుండియో నీళ్లకు తెచ్చుకొను చున్నారు. వహాకోగములు సర్వక్ర వ్యాపించు చున్నది. మందులేమియు లేవన్నది. నాలుగు అనుషక్రము మాత్రము తెరువబడుచున్నవి. అధికారులు ప్రజలను కాపాడబాల కున్నారు. దోపిడిదారులు ఇప్పుడు సారము ప్రిజలు దోచు కొనుచున్నారు. వ్యక్తులవేరక ఎవ్వడైన తమను మరివర్తరించును గదా యెను ఆస రిప్ప ఉచటి ప్రిజలకు మరియొక ఆక యేడియు లేవన్నది. వారు బోలెవిన్లకు నెదిరింప యత్నిం పలేదు. ఇరరక్షేముల దూషించుట లేదు. భగవంతు దేవైన బ్రతుకు తెరువుకావునను ఆక వారి కెంతమాత్రమును లేదు. త్వరలో నునురులగైకొమ్మని వారు మృత్యువేరకను పొగ్గించుచున్నారు.

రుస్సాలోని బ్రిటిషు ఖైదీలు.

కోకను హేగను, జనవరి 9:- రైటరు విలేఖకుడు సందర్శించగా బ్రిటిషావుగా రిట్టు చెప్పిరి- మిత్రమునై వైదీలను విడుదలగునను అంకేము ఓ గార్డీ గారితో నిర్ణయింప బడెనని బ్రిటిషావు గారు చెప్పిరి. ఆర్మెంగలు ఖైదీలను విడ చునట్లు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారచటి బోలెవిన్లను బలవంత పెట్టగలలో లేదో ఆయంకేమముబట్టి అంతయు నిర్ణయింపబడు ను. రుస్సాలో నిర్బంధించబడిన బ్రిటిషు స్త్రీలలో అనేక మంది విడుదలబడిరి. బ్రిటిషావుగారే అట్లు విడచి బెట్టించిరి. లండను నం దలి రువ్యకులను కొందరు విడుదలననదని ఓ గార్డీ గారు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిని హెచ్చరించిరి.

బాస్సా బాగ్దాదు రెయిలు మార్గము

బాస్సా, జనవరి 13:- బాస్సా బాగ్దాదు రెయిలు దారిని సడచు మొట్టమొదటి రెయిలుండి నేటి రాత్రి బాస్సా నుండి బయలుదేరును. దానిలో చాలమంది ప్రయాణికులు చేయుదురు. అరబ్బి ప్రియిగు లెందరో యుండురు. 16 వ తేదీనాటి మధ్యాహ్నము బాగ్దాదు సాకువేదనుకర్త ప్రత్యేకత్వము ఆరుగును.

రెయిల్వే పనివారలసభ

లండను, జనవరి 8:- సర్ ఎరిక్ గెడ్డిను గారి యజ మాన్యమున నేటి మధ్యాహ్నము 2 1/2 గంటలసేపు రెయిల్వే పనివారలు పెద్దసభ కేసిరి. కార్యక్రమము చాల నెమ్మదిగ జరి గెను. గెడ్డిను గారిట్లు చెప్పిరి. గవర్న మెంటువారు పనివారల కోరికలు పెక్కిటికి సమ్మతించిరి. కాని యుఖ్యమాత్రములో మాత్ర మించుకము కారుణ్యమును చూపకు. కొత్తప్రజా థిక నాచరణలో పెట్టి చూడవలయునని మంత్రీగ్గమువారికి చాల ఆతురతగ నున్నది. గ వర్న మెంటు వారి నూచన లకు కార్యములు చెప్పు అభ్యంతరములను జాగ్రూకతతో వినిసంతులకు గెడ్డిను గారిని ధామను గారు స్తుతించిరి. ఈ యంకేము లన్నియు ప్రతినిధుల సభ కర్పించ బడుననియు, అనంతరము గవర్న మెంటువారి కొత్తవరతులకు నేవనలు యూనియను వారు కేరగిన ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెదననియు ధా మను గారు చెప్పిరి. అన్ని కేటలవారి కంగీకారముగ నుండు నట్టి యేర్పాటులను జేయుటకు గవర్న మెంటువా రాతురత ను. దుచున్నారని గెడ్డిను గారు చెప్పిరి. ఈవిషయమున నేవన అయూనియనువారు వారి చేత నైసన్ని విధముల క్రియత్విం చెదరని ధామను గారు ప్రకట్యుత్తర మిచ్చిరి.

లండను, జనవరి 15:- రెయిల్వే పనివారల వైఖరి కష్టముగ కర్పితము కావునను ప్రభుత్వమువారి కీడుగుము త్రి క్తుత్తరముగూర్చి జరిగినచర్చుమాత్రము బాగుగనన్నది. సభ నాలుగు గంటలసేపు జరిగె. చర్చ చాల క త్యాహంకరముగ జరిగెను. తుద కేయంకేము ను తీర్మానింప బ డలేదు. కొన్ని మాత్యులను బట్టిచూడ ప్రతినిధులు సమాధాన మున కంగీకరించుటయే మేలవనట్లు తోచుచున్నది. నేవనలు యూనియనువారికత్రిక గతవారము జరిగిన కార్యక్రమమును గూర్చి కొన్ని విషయములను తెలియబరచినది. రెయిల్వే పని నెన్నియో గ్రేటులకు పెట్టి క్షేత్రముగ నేర్పరుపబడునను నూచన అంగీకరింపబడినట్లు దానిలో ప్రయంకబడెను. సాధ్య మగునంత ఎక్కువరేటును, యుద్ధభక్త్యమును ప్రతిగ్రేటువారికి నీయవలయునని కోరుటకు సభ వారు నిర్ణయించిరి.

స్కేలు తగ్గుటయు, హెయ్యుముండుటయు బాగులేదని సభ వారానూచనను నిరాకరించిరి. గవర్న మెంటువారి నూచ నల ప్రకారము వెళ్ళుమంది కార్యకులకి మాన్యుల లాభము చేకూరకుండుట బాగులేదనియు, వారికిగూడ లభించునట్లు చేయ వలయుననియు, ఏసమాధానమునకు ప్రభుత్వమువారు నేమ నలు యూనియను వారు సమ్మతించుకో ఆట్టి దానినే విరిపు కార్యకులపట్లగూడ గావించవలయుననియు సభ వారు తీర్మానించిరి. తీర్మానములన్నియు సర్ ఎరిక్ గెడ్డిను గారు కంపబడె ను ఈమూడు రూపముల రామరాయలకు చెదగొట్టి కార్య కులు మరల మొదటికోరికలనే కోర నారంభించి రనియు, వాటికి ప్రభుత్వమువారు సమ్మతించకల రనియు గెడ్డిను గారు వ్రాసిరి.

స్త్రీలు యుద్ధములో నొసరించిన సహాయమును బాధ కార్యముగ లండనులో పెద్ద సభము కట్టబడును. సభాము కట్టుటకు లండను సగరమున కొంత ప్రజేక్షు మూల్యమునకు, తిసిగొనబడెను. ప్రపంచములో స్త్రీల ప్రభావముకటి సందటి కిర తెలియబరచుట యుఖ్య ప్రజేక్షముగ నుండవలయు నని యుద్ధకేరెంపబడెను.

ఫ్రేటులు ఆరు వాంగ్ల నైకోకోగిలై మోపబడిన నేరములలో అనేకము ప్రోసేవేయబడెను. కొన్ని భాగములకు బడి కారాగృహ వానశిక్ష విధింపబడెను. స్త్రీ చక్రవర్తి గారు బ్రిటిషు ఖైదీల కారకు చాల సహాయ మొనరించెనని చెప్పి శిక్షను తగ్గించిరి. కొలది దినములు కారాగారము దున్న విదప నరకు విడుదలదును.

జనవరి 6-వ తేదీ నాటిరాత్రి 15 గుక మనుష్యులు కాటలోనియా నేవనలు పెదరేవును అభ్యక్షుని ఎదిరించి తుపాకులనుగాల్పిరి. ఆతనికి చాలదెబ్బలు తగిలెను. మరునాడు 200 మంది పట్టుకొనబడిరి. వారికల్లుము మూసేవేయబడెను. వార్తాత్రిక నిశాపడెను.

అరగోసావద్ద నున్న ఫిరంగి నైసకులం దంకట కలనా ముద్దించె ననియు, ఒక ఉద్యోగి యు, సార్వంటును చంక బడిరినియు, రాజనైసకులు అల్లరినణచిరినియు, కలనానును, ప్రాప్సావారతినవాడు చంకబడె ననియు మాధిద్దునుండి సంకేతము వచ్చుచున్నది.

హంటరుసంఘము

బొంబాయిలో విచారణ.

(మా స్వకీయ నిలేఖనములనుబట్టి)

బొంబాయి, జనవరి 15. - హంటరు కమిటీ వారి క్షేత్ర యదయము విచారణ ప్రారంభించి పోలీసు డిప్టీ కమిషనరు సార్వభౌమ ఫిఫ్ (వెనెడెస్సీ మేస్ట్రీ) అప్రెంటిస్, పోలీసు సూపరింటెండెంటు వాకరుగార్లనుండి సాక్ష్యము పుచ్చుకొనిరి. ఏప్రిల్ 11 వ తేదీని పాఠశాలలో ప్రాంతమునందు చిల్లర అల్లరులు జరిగినపుడు వారి క్షేత్రమున నెల్లరి. అంతటితో బొంబాయియందు జరిగినవలెన విచారణ పూర్తియయ్యెను.

విచారణ సర్ కిస్టిజుగాగారు ముదిరమునందు జరిగెను. ఒక గంట ముగియె విచారణ జరిగియుండెను. చాలమంది మాచుటకువచ్చిరి. భారీపురు కంపుగారు గవర్నమెంటు పక్షమున హాజరైరి. వైసిక హెడ్డు క్వార్టర్సు ప్రతినిధిగ రెఫ్రి నెంటుకర్నలు వినుమాంగుగారు వచ్చిరి.

మార్పుగారు.

డిప్టీ కమిషనరు పాత్యు గారు మొదట సాక్ష్యమిచ్చిరి. హంటరు ప్రభువు ప్రక్షింప వారిట్లు తెలిపిరి. వంజాయిలో నెల్లరి జరిగిననంతటి ఏప్రిల్ 10 వ తేదీని తెలిసి ఎమిజనకునో నుని పోలీసు వారిని నిర్దుష్టము జరిగింది. ఏప్రిల్ 10-వ తేదీ రాత్రి ఖలేకర్లమునందు అల్లరులు జరిగెను. పోలీసువారు మూకను వంపించివేసిరి. 11-వ తేదీ పాఠశాలలో కొంత గండ్లగోళము జరిగెను. అక్కడ చాలమంది ప్రజలు ముగి బ్రాహ్మణులను అపివాసికి వస్తువు కలిగించి పోలీసువారిమీద రాళ్లు దువ్వెరి. దానివలన నలుగురుకు చాలదెబ్బలు తగిలెను. నేను 11½ మొదలు 2½ గంటలవరకు పాఠశాలలోనుండి అల్లరిని చూచుచుంటిని. రెండు గంటలకు ప్రతిమించుచున్నదని తోచి వైసికులను కంపును కమిషనరునుకు తెలిపాను వంపించిరి. గవర్నమెంటు హాజరునుండి పోలీసు నివయమునకు పోవుచుండిన కొందరు ఆర్మిక రాకులు పాఠశాలలోని మూక పోవుచుండుట తటస్థించి వారు మూకలను నిద్రగొట్టిరి. మూకలో 5 వేల మంది యుండును. వాలో 70,100 మంది పోలీసు వారుండిరి. వారు చాలినంతమంది లేక వైసికులను కంపును కొరికిరి. రెండుగంటలకు కొంత సదాచిసేవ వుద్దుకువచ్చెను.

శ్యామూర్తి రాంకినుగారికి సాక్షి యిట్లు తెలిపెను:- హిందువులనుకు నేయి, యనాత్మ గాంధీజీయి అని మూకలోని వారుకేలు పెట్టిరి. వారిని వంపించి నేయుటకును మార్గమున కడ్డులేకుండ నేయుటకును పోలీసువారు ప్రయత్నించుచుండిరి. కాని వారి కది స్వాధీనము కాలేదు.

నెటల్వసుగారికి సాక్షి యిట్లు తెలిపెను - గాంధీగారి పట్టుకొనినట్లు తెలిసి ప్రజలలో ఆందోళనము కలిగెను. వారిని పట్టుకొనిన నంగతి 10 వ తేదీ మధ్యాహ్నము తెలిసి ప్రజలు దళాదులను కట్టిపెట్టి బ్రాహ్మణ, మోటరుబండ్లు చున్నగు నవి నడుచుచుండ నేయుటకు ప్రయత్నించి చాలమంది హిందూమహమ్మదీయులు మూగిరి. వారు బ్రాహ్మణ బండ్లకొడుకులచే వారికి గవర్నమెంటుమీద న్యతిరేకభావముండినట్లు భావించుచున్నాను.

ఈ సందర్భములో చివర్లగారు చాలనేపు సాక్షిని ప్రక్షింపిరి. బ్రాంకేం వెనీ కొంతవరకు గవర్నమెంటువారి దని ప్రజలు భావించుచున్నట్లు యే కారణముచేత కలతరని మార్పు గారిని యదుగురు మూకలో చాలమంది దళాదులతో కనిచేయువారుండిరి. బ్రాహ్మణ కం వెనీ చాలమంది భారతీయులకు వాటానున్నవి కలిగి తెలుగువారు. మూకలోని వారిలో కొందరు భాగస్వాములుండిన నుండవచ్చును. దళాదులలో కేసంగతి తెలియెను. బ్రాహ్మణకం వెనీ వాటాలను బహుశాచేరము లాక్షి విక్రయించుచుండునని నూచించివచ్చును వాట్లు ప్రత్యక్షమిచ్చిరి:- వారికినంగతి తెలియక పోవచ్చును. నీరుపోసి చుంటుల నార్పినేయు యంతరిమును ధ్వంసముచేసిరి. ఇంతకంటె వారికి ప్రభుత్వమునందు న్యతిరేకభావమున్నదని నేనుచెప్పజాలను.

ఇంతమాత్రముచే ప్రజలకు ప్రభుత్వద్యేషము కలదని తలచుటకు నీలులేదని చివర్లగారు నడిపిరి. ప్రజలకు ప్రేమకలిగినపుడు వారు ఆస్తిని ధ్వంసము చేయుదురు. బొంబాయిలో వారు చిల్లరు ముదిరములను ధ్వంసము చేయలేదు. వానిని ధ్వంసము చేయుటకును ఆలోచించలేదు.

జనరలు భాగోగారికి సాక్షి యిట్లు తెలిపెను:- చాల రాళ్లుదువ్వెరి. వీధులు రాళ్లుమూలమై యుండెను. కొద్దమరాకుపు చేరుటకై రాళ్లును నిలక యుండిరి. వానిని వారు తీసికొని కొట్టుచుండిరి.

జగత్పూరాయణగారు సాక్షిని ప్రక్షింపిరి. బ్రాహ్మణులను నడువవద్దని ప్రజలు కోరుచున్నవని వివర బ్రాహ్మణులకు నడవినపుడు వారు రాళ్లువచ్చు వారంభించిరిని మాపుటకై వారు ప్రక్షింపిరి.

మూకలో చాలమంది దగ్గర చుడ్డుకర్రలుండి పోలీసు వారికిని వారికిని పోట్లాట జరిగినని నుట్టాను అహమ్మదు గారు ప్రక్షింపి సాక్షిచే చెప్పింది. స్థితిగతులు చాల విషమించెననియు వైసిక సాహాయ్య మవసరమగు సరికిస్థితి కలిగి యుండిది దనియు సాక్షి నడిపెను.

అన్యమగారు

చీఫ్ (వెనెడెస్సీ మేస్ట్రీ) అప్రెంటిస్ గారిట్లు సాక్ష్యము లో తెలిపిరి:- పోలీసు కమిషనరుగారు కోరుటవలన నేను పాయిథోసీ ప్రాంతమునందలి వీధులలోనికి వెళ్లితిని. నేను వెళ్లిపోయినపుడు వారు కదిలి దానివెలక తిరిగి మూచుండి. స్థితిగతులంత విషమించలేదు. తరువాత నులభముగ విషయమించుటకు సలభము నుండెను. అప్పుడప్పుడు వానైపురు రాళ్లు దువ్వెరి. నామీదచేయి నుడ్డకేసుతో దువ్వెరేచూచె పులేను. బ్రాహ్మణ పట్టాలకు అడ్డుగా రాళ్లువచ్చులు పెట్టి బండ్లకు నడువకుండ చేసిరి. పోలీసువారు ఒకములకుండి తీసివేయుచుండ వారు తిరిగి రెండవవైపునండి అడ్డులు పెట్టుచుండిరి. నేనుడివపుడు ప్రజలు బహిరంగముగ దాడులుచేయలేదు. పోలీసువారు కొన్ని క్రమకములలో మూకను అదుపు జెట్టలలో పెట్టిరి. కొన్ని పోట్ల కొంత నిరోధము కలిగెను. గంధీగారు కచ్చిరినియు సుమత్రపువార సభ జరుగుననియు తెలిసినపుడు, దానికి పోవాము రండియని చెప్పకొని వారు వెళ్లిపోవుచుండిరి. గంధీగారు వచ్చిన నంగతి విని ప్రజలు సంతోషించిరి.

చివర్లగారికి సాక్షి యిట్లు తెలిపెను:-

గంధీగారిని పట్టుకొనిరి తెలియుటచే నల్లరులు జరుగుటకు కారణమైయుండును. మూకలలో కొందరు దుర్మార్గులుండిరి. ఉమరు సోదాని గారక్కడను వచ్చిరి.

జగత్పూరాయణగారికి సాక్షి యిట్లు చెప్పెను:- వానైపురు వరు రాళ్లు వచ్చి పడుచుండిన పుడు కొందరు భారతీయులు చేతులెత్తి దాని కడ్డునుండి రాళ్లు నామీద పడకుండచేసిరి. రాళ్లు దువ్వెనపుడు వారు ప్రజలకు పోత్పాహతురైరి. ఎడతెగక రాళ్లు దువ్వెక అప్పుడప్పుడు దువ్వెనుండిరి. ఒకరిద్దరు యూరోపియన్ ఉద్యోగులకు దెబ్బలు తగిలెను. బ్రాహ్మణులనుండి ఒక యూరోపియన్ స్త్రీనిమాత్రము వారు అల్లరిచేసిరి. ఇంతకంటె వారు వికాపియలను కొట్టలేదు.

కంపుగారి కిట్లు సాక్షి తెలిపెను:- పాయిథోసీలో యూరోపియన్లు లేరు. గవర్నమెంటు యుద్యోగులు బ్రాహ్మణులతో కెల్లుచుండిన వారు తప్ప మరియెవరును లేరు.

వాకరుగారు.

పోలీసు సూపరింటెండెంటు వాకరుగారు తరువాత సాక్ష్యమిచ్చి వారు ప్రభువుగారి కిట్లు తెలిపిరి:- పాఠశాలలకు 8 గంటలకు గంధీగారు పాఠశాలకి కమ్యునల్లకు నేనక్కడ గలను. గంధీగారు వారియనుచరులను రెండుమోటారులలో వచ్చిరి. వారినిమాది మూకలు సంతోషముతో కేలు పెట్టెను. మూకల క్షేత్రముండి వెళ్లిపోయి సముద్రపుట్రాడ్డు నకురవచ్చి గంధీగారు చెప్పిరి. వారు వెంటనే వెళ్లిపోక తరువాత మెల్లమెల్లగ సముద్రపుట్రాడ్డునకు పోయిరి. మరి కొంతసేపు మూకలు విడిపోకుండ నుండిన యెడల తుపాకులను కల్పకగినంత విషయముగ స్థితిగతులుండెను.

శ్యామూర్తి రాంకిను గారికి సాక్షి యిట్లు చెప్పెను:- అల్లరి చేసినవారిని 25 గురుకు కట్టింది. గంధీగారు వచ్చెదరు కదా మూకలు వానినంత టుయే విడిపోవునని పోలీసువారును, వైసికులను కనిపెట్టుకొని యుండిరి. మేముట్లు చేసితిమి. చివర కది యువయుక్తయ్యెను.

చివర్లగారికి సాక్షి యిట్లు చెప్పెను:- గంధీగారిని న్యాయముగ నెకపొవుటవలనను, వారున్యాయముగ మట్టాడుచుండిరిని తెలియకవారిని విడిచిపెట్టెరినియెగవారు వెంటనే వెళ్లిపోయి యుండెను.

జగత్పూరాయణగారికి సాక్షి యిట్లు తెలిపెను:- గంధీగారిని పట్టుకొనిరి తెలియుటచేతనే మూకలలో చేసి

యుండును. మరియొక కారణముండునని తలచను. గంధీగారుండినపుడే ఆర్మిక వైసికులు మూకలను విడగొట్టి వారంభించిరి. పోలీసువారు తూగలేదని తలచి వారట్లు చేసియుండుదురు. పోలీసుకుతుగలేదని యెండుకు భావించిరి వారాజులుగాను అతుగ తాను దూరమునుండి చూచి యట్లుకొని యుండునని సాక్షి చెప్పెను.

అంతటితో బొంబాయిలో విచారణ పరిపూర్తియయ్యెను.

నూజనీకు హరికథలు.

15 వ తేదీని నూజనీకులో విజయనగర వాస్తవ్యులకు ఆంధ్రులందలమున హరికథా కథన వత్తులలో సక్రమమునకు ప్రహ్లాదాద్రి ఆశీర్వాద వారాయణదాసుగారిని వాలంకై కలహూఘుల గావించి సుకీర్తనముతో నూజనీకుని. తక్కిన హరిదాసు లందఱుకు భక్తి గీతములతో పాటలకు భక్తి వరవపులు గావించిరి. వాటి సాయంత్రమున దాసుగారు శ్రీ గౌరీవనమును స్వామి ఆదియనోహరముగ సహజాన్తర్గత వితాధారకు గాంధర్వవిద్యాకళలమున కథాకథనసామర్థ్యమును వెల్లడించుచు హరికథ గావించి సభారంగమున కిటుకెటుకలగుచుండిన జమీందారులు సంతోషము యుద్యోగులు చున్నగు సభ్యులకర్మధి కానందమును కలుగజేసిరి. మిర్జాపురము జమీందారుగారు దాసుగారికి రు 500 ల వెలల బంగారు గొలుసును బహుమానముచేసిరి. దాసుగారు న్యాయముగానే శత్రువులు చాలవార్లుండిరి. సభాకార్య దర్శివాసుగారిని చాల ప్రశంసించి అభినవానివాడుదా వివరించెను. నూజనీకు జమీందారుల ఔదార్యములకు కొనియాడెను. ప్రజలు వాటకమువలన ప్రేమవకురైన విశ్వపురుషాణులను పెట్టింది నేలకొలిది ప్రజలకు తోడ్పడిన మిర్జాపురము జమీందారుగారిని చాలశ్లాఘించెను. (తంతివార్త)

బర్మాబియ్యము:- బర్మాబియ్యములకు 17,00,000 టన్నులను ఎగుమతి చేయుటకు నీలగునని అంచనా వేయబడినది. వెలకటికంటె లక్షలున్నట్లు తగ్గింది. ఈ సంవత్సరము పాగుబడిభూమి విస్తీర్ణము హెచ్చినదిగాని ములివాగు చాల నెరుగునను సకాలమున మార్పులు జరిగినందునను కొన్ని పోట్ల పుటు కిగిండునను నకుకు తగ్గింది. దక్షిణదేశమున 100 కి 60 నెంతునను శుభ్రమున 60 నెంతునకు నంటకుండినది. రంగూను నుండి జాంబీబాకుకు ఫ్రెంచీ మార్పి నెలలలోను మొదలనుకు రంగూనునుండి ఫ్రెంచీ నెలలలోను బెసేను నుండి మార్పి నెలలోను ఎగుమతులను స్వామి టెండరుల నియంత్రణనీ రంగూను బియ్యము కమిషనరు ప్రకటించెను. మొత్తము 4700 టన్నులు కావలెను. నువకుల ఖరీదకుండును 15 వ తేదీని రంగూనులో సమావేశ మగును.

వైసిక నేరముండి తప్పింపబడిన ఆదరువులను తమ పోషణమున కేవలం ఉపకారవేరనము నీయకుననదని కోరుటకు జనవరి 10 వ తేదీని హైదరాబాద్లోని కేసీగారి ప్రధాన మంత్రి ప్యాంసిన కేసుకులన నడిని గానక ఇద్దరుబాలికలను విమానములపై ప్యాంసిన కంపుటకు నిశ్చయించిరి.

బ్లాకంబర్ను కంగారు విమానముతో బ్రిటిషు వైసునిక దక్షిణ ప్రురమును పరీక్షించి చూడెదరు. ఆవిమానము బులై నెలలో ఇంగ్లండునుండి బయలుదేరును.

నీన్ను ధైయనము మార్గము, బొంబాయి, తుపాకులు మొదలగువాటిని పట్టుకొని జనవరి 10 వ తేదీని కాన్స్టాంట్నోపుల్ వచ్చెను పోలీసు భారతీయుల నెదిరించిరి. పోలీసువారు వివరకు వారిని తరుమరిగిరి.

పట్టణము సైపల్ ముక్కు-పొడి

ఈముక్కు-పొడి మిగుల శ్రేష్ఠ మైసాగాకుతో తయారుచేయుచున్నాము. ఒకరడద ఉపయోగించిమాడండి. వీడు 1 కి రూ 4-8-0. శేష 1 కి రూ 1-0-0. సాక్షిశక్త ప్రత్యేకము.

కె. ఆర్. శేషు అందుకో, 23, కృష్ణపునాయకుని అగ్రహారము, మదరాసు.

ఎ. సి. ఎన్. యాద్యోగుల జీతములు.

ఈ క్షణమున కార్యదర్శి (ఎక్జిక్యూటివ్) కోర్టుకు లకు 1-12-19 న తేదీ మొదలు రెండునెలలకు స్కేలులు ఏర్పరచబడినవి. నువ్వీయరు ఉద్యోగులకు నీయరు స్కేలు. తక్కినవాకి వానియరు స్కేలు. ఈ తర్హిని యిందేయరు (ప్రతి ఉద్యోగికి).

ఉద్యోగ ప్రారంభము	ఇన్స్టిట్యూషన్	నువ్వీయరు
మొదలు	స్కేలు	స్కేలు
ఏదైనా	నెలకు జీతము	నెలకు జీతము
...	రూ.	రూ.
1	450	"
2	500	"
3	550	"
4	600	"
5	650	1000
6	700	1050
7	750	1100
8	800	1150
9	900	1200
10	1000	1275
11	1100	1350
12	1200	1425
13	1300	1500
14	1300	1600
15	1350	1700
16	"	1800
17	"	1900
18	"	2000
19	"	2050
20	"	2100-2150
21	"	2150-2200
22	"	2200-2250
23	"	2250-2300
24	"	2250-2300
25	"	2250-2300

1. ప్రైవేట్ ప్రభుత్వము వారికి నువ్వీయరులకు యిందేయరు స్కేలు వారికి విశేషముగా నువ్వీయరు స్కేలు ఇచ్చును. మొదటి 7 ఏడ్లకు నెలకు రూ 150 ల వరకును 8 నుండి 11 వరకు 4 ఏడ్లకు నెలకు రూ 200 ల వరకును, 12 నుండి ప్రైవేట్ కోర్టుకు నెలకు రూ 250 ల వరకును ఇచ్చును. అటుపైను ఈ రుసుము ఈ జీతమునకు నువ్వీయరు. అందుకని సమాన జీతము యిందును. కాని ప్రభుత్వము ఎ. సి. ఎన్. యాద్యోగులకు నువ్వీయరు స్కేలు ఇచ్చును. అందుకని అంగీకరించిన జరుగ గల 5 ఏడ్లకి కోర్టుకు నియమించును. ప్రభుత్వములకు రుసుమును నువ్వీయరు స్కేలు ఇచ్చును. ఇకమాన జీతము రుసుము చేరి ఎక్కువైతే అందును.

2. 1-2 ఏడైనా మొదలు పరీక్షలలో తేదీవారికి ముక్తమై ప్రైవేట్ స్కేలులో చూడబడిన 2-3 ఏడ్ల మొదలు 4-5 ఏడ్లకు 50 లకు అర్హులగుదురు. మూడవ ఏడు చూడబడిన వారికి 700 లకు నువ్వీయరు. విశేషముగా కోర్టుకు కానివారు 550 లకు నువ్వీయరు.

3. ప్రభుత్వ ప్రభుత్వములకు అన్వేషించు కమిషనరులు, అన్వేషించు కలెక్టరులు, వాసులు మేజిస్ట్రేటులు లేక కలెక్టరులు, నావ స్కేలులో చేరుదురు. వారిలో 3 న చేరాలని మినహాన చేరినవారు తప్ప తక్కిన వారందరూ ఇన్స్టిట్యూషన్ స్కేలు వారిరుదు. దీని కమిషనరులు, మేజిస్ట్రేటు కలెక్టరులు, దీని కమిషనరులు, దీని జనరల్ జడ్జి, అడివరలు జడ్జి, అడివరలు మేజిస్ట్రేటులు, నువ్వీయరు ఉద్యోగులకు మేజిస్ట్రేటులు, కలెక్టరులు, దీని కమిషనరులు, జిల్లా నెవరల్ జడ్జిలను నెక్స్ట్ గ్రేడు వారు. వారు నువ్వీయరు స్కేలు వారు.

(2) ఈ క్రింద వివరించబడిన మినహాయింపుతో జరగజూ ప్రైవేట్ వారిలో నువ్వీయరు స్కేలు యాద్యోగులకు కేంద్రకని ఎక్కువైనా మొదలు అదనముగా నెలకు రూ 150 ల మ్యాజీ అలవెన్సు గూడ నియమించును. చెన్నైలో రాజధానిలోని స్కేలు యాద్యోగులకు జనరల్ ప్రైవేట్ స్కేలు ప్రభుత్వము చేసినది నువ్వీయరులకు అదనముగా నీ మ్యాజీ అలవెన్సు నియమించును గాని చెన్నైలో కలెక్టరుల పరిశ్రమ ప్రైవేటు అదనముగా నియమించబడి.

ఈ విధమున వివరించబడిన దీని ప్రకారము నెవరల్ జడ్జిలకు ప్రైవేటు స్కేలు సుబంధము లేకుండు నెలకు రూ 800 ల వరకు జీత నియమించును.

చెన్నైలో 2, బొంబాయి 1, మంగరూర్ 3, మంగరూర్ 2, పంజాబ్ 2, బర్మా 1, బేనారస్ 2 వారికి విశేషముగాని స్కేలు అలవెన్సు రూ 150 ల గాని నియమించును.

(3) చెన్నైలోని మొదటి గ్రేడు కమిషనరులకు నువ్వీయరు ప్రైవేటు స్కేలు నెలకు రూ 2000 వ మించకుండు ఎక్కువైనా లిక్కరును.

(4) బొంబాయిలో మొదటి గ్రేడు కమిషనరుల జీతము మార్పు లేదు. బొంబాయి మ్యాజీలకు కమిషనరుల జీతము గూడ నెక్స్ట్ గ్రేడు ముఖమును కమిషనరుల కమిషనరుల తప్ప తక్కిన కమిషనరుల కేంద్రకని నెలకు రూ 3000 ల జీత నియమించును. చెన్నైలో కమిషనరులకు విద్యుత్ బోర్డు ముఖమును జీతము మార్పు లేదు.

చెన్నైలో, బొంబాయి, మంగరూర్ లోని దొరకముల ప్రభుత్వ కార్యదర్శుల జీతములకు మార్పు లేదు. సుమారు రాష్ట్ర పంజాబ్, బర్మా, బేనారస్, మధ్య రాష్ట్రముల దొరకముల ప్రభుత్వ కార్యదర్శులకు కమిషనరుల జీత నియమించును. అసామ ప్రభుత్వ కార్యదర్శి జీతము నువ్వీయరు ప్రైవేటు నియమించును. నెలకు 40) మ్యాజీ అలవెన్సు గూడ నియమించును.

[Continued on 11-12th page]

First Witness-Dy. Commissioner of Police.

By Lord Hunter.

The first witness called was Mr. Sharp, Deputy Commissioner of Police, Questioned by Lord Hunter Mr. Sharp said that on the evening of the 10th April news of the Punjab disturbances had been received and the Police had been asked to be ready for emergencies. On the night of the 11th April there were disturbances in Bhulshwar locality but the local police had the situation in hand and dispersed the crowd. On the 11th April there was trouble in Pydhonie locality where people gathered in large numbers and held up and damaged tramcars and stoned the Police. As the result of the crowds stoning, 4 armed policemen were grievously injured. Witness was at the scene from 11.30 a.m. to 2.30 p.m. He thought that the situation was getting out of control and telephoned to the Commissioner of Police for military aid. Meanwhile a squadron of the Cavalry from the Government House proceeded to the police headquarters passed Pydhonie momentarily dispersing the crowd collected in Abdul Rahaman Street and the byestreets. Witness estimated the crowd at 5000. He had with him 70 to 100 policemen but he considered it insufficient to cope with the situation and telephoned for military aid that it might come in handy in case of eventualities. At 2 p.m. he received military aid in the form of infantry force.

By Justice Rankin.

Examined by Justice Rankin witness said that the crowd was shouting Hindu Muslim kila and "Mahatma Gandhi kila". The Police were trying both to disperse crowd and to keep the road clear for traffic and found it impossible to do so.

By Sir Chimanlal Setalvad.

Replying to Sir Chimanlal Setalvad Mr. Sharp said that news of Mr. Gandhi's arrest was largely responsible for the unrest of the crowd on the 11th April. News of Mr. Gandhi's arrest first reached Bombay in the afternoon of the 10th April and people began to organise hartal on that account and attempts to hold up trams, motor cars and other vehicles were the continuation of the same demonstration. The crowd consisted of Hindus and Muslims largely drawn from the shop-keepers class. He thought that the demonstration was anti-government from the fact that the crowd attacked tramcars and they were generally considered semi-official.

Sir Chimanlal questioned the witness at length in this connection and asked Mr. Sharp what were his premises for stating that people thought that the Tramway Company was a semi-official institution. Witness had stated that the crowd consisted of shopkeepers class and in Bombay especially people knew well Tramway Company was a private concern in which many Indians held shares and the probability was that many in the crowd themselves owned shares. The shopkeepers were a class of men that would be certainly knowing this fact and in the shroemahat the Tramway shares were being largely dealt with.

Mr. Sharp said he thought people in the crowd were not likely to know it. He would point another instance in which the fire engines was attacked. Excepting these two cases witness had nothing to show that the demonstration was anti-government.

Mr. Sharp Remonstrated.

Sir Chimanlal Setalvad pointed out that these did not warrant his characterising the demonstration as anti-government excepting so far as it was anti-government in having been due to Mr. Gandhi's arrest effected by the Government. In all large crowds unruly elements as a rule get out of control and inflict damage on property. In Bombay there was no attack specially directed towards Government property as police buildings etc., nor were they chosen as objects of attack.

By General Barrow.

In answer to General Barrow witness said that stone throwing was intense on occasions and unfortunately at that time roads were covered with heaps of stones stored there for repairing purposes and these came in handy in the hands of the mob. Pundit Jagat Narayan then questioned witness to show how holding up of trams was

to enforce hartal and stones were thrown at tramcar only on account of their persisting to run in spite of the requests of the crowd to stop running completely.

Mr. Sultan Ahmed.

Mr. Sultan Ahmed elicited information that many in the crowd were armed with lathis and there were many cases of actual assault between the police and the crowd. Witness maintained that situation was serious and might have taken a turn for the worse requiring military aid.

Mr. Ashton.

Mr. Ashton, Chief Presidency Magistrate next examined by Lord Hunter said he was out in the streets in Pydhonie locality at the request of the Commissioner of Police. He persuaded the crowds to disperse only to find them gathering again. He did not think the situation was serious, but he agreed it might have easily developed into serious one. Stones came in his direction now and then, but he could not say if he was aimed at. The crowd obstructed tram traffic by placing stones and boulders on tram track and when the police removed them from one point the crowd placed them again in another point. In his presence the crowd was not openly violent. He thought police were successful in controlling the situation although it met with opposition from the crowd in some places. When the news of Mr. Gandhi's arrival and the meeting at Chaupatty sea sands spread, he heard shouts of "Let us go to Chaupatti meeting place" and gradually the crowd dispersed in that direction. News of Mr. Gandhi's arrival was received by the crowd with great satisfaction.

Replying to Sir Chimanlal witness said he thought the news of Mr. Gandhi's arrest was probably responsible for disturbance. The crowd consisted of Hindus and Muslims and had some hooligan element. He saw Mr. Umer Sobain on the scene.

Pundit Jagat Narayan.

Replying to Pundit Jagat Narayan witness said when stones came in his direction some people Indians raised their arm to prevent their hitting him and enjoined the crowd not to throw stones. Stone throwing stopped momentarily and it was spasmodic and not continuous. Excepting two or three police officers, who had heard received injuries and one European lady passenger in tramcar who was molested by the crowd, Mr. Ashton said the crowd had not attacked Europeans as such. Mr. Kemp elicited information that there were no Europeans present in Pydhonie locality except officers of Government and tramway.

Mr. Walker.

Mr. Walker, Superintendent of Police city force was the next and last witness. Replying to Lord Hunter witness said he was present in Pydhonie locality when Mr. Gandhi came to the scene at 3 p.m. with his followers in two motor cars. The crowd cheered and shouted on seeing Mr. Gandhi. Mr. Gandhi asked the people to disperse and gather at Chaupatti sea sands where he would address them in the evening. The crowd did not immediately move away but later dispersed mostly in the direction of Chaupatti at about 5 p.m. He had tackled many disturbance when firing had been resorted to and in his opinion the disturbances in Pydhonie were sufficiently serious to have required firing if the situation had continued unabatingly any further.

Mr. Justice Rankin.

In answer to Mr. Justice Rankin witness said there were 25 convictions of persons arrested in the disturbances in his division. The Police and military put up with the crowd in expectation that Mr. Gandhi would arrive soon for they knew he will be coming and consequently the crowd would voluntarily disperse. That was the policy they pursued and it was in the end successful.

By Sir Chimanlal.

Questioned by Sir Chimanlal witness admitted the reason why the crowd did not immediately disperse in Chaupatti direction as requested by Mr. Gandhi might be that most of the crowd not knowing Mr. Gandhi personally might not have been convinced that Mr. Gandhi was free and personally speaking to them.

By Pundit Jagat Narayan.

In reply to Pundit Jagat Narayan Mr. Walker said he was unable to give any other reason excepting that the news of Mr. Gandhi's arrest as being the cause of disturbances. It was true that the Cavalry force charged against the crowd in Mr. Gandhi's presence. Seeing from a distance he thought the cavalry charged the mob as it thought the armed police was being overpowered by the mob. Here Pundit Jagat Narayan asked witness to explain why he thought that the armed police were being overpowered and the Pundit read from the Government's statement of the case a para saying cavalry charged the crowd assuming that the crowd attempted to overpower the police and pointed out that there was a good deal of difference between the assumption by the cavalry and the statement that it actually occurred. Witness reiterated his statement saying it was what he thought he saw from a distance.

This closed the examination of Mr. Walker and with it the committee enquiry into the Bombay city disturbances.

World's News.

REUTER'S AGENCYS.

England

Railway Men's Meeting.

Cabinet's Anxiety to Reach Settlement.

LONDON, January 14. The meeting of Railwaymen with Sir Eric Geddes this afternoon lasted two and a half hours. It is reliably stated that the proceedings were of most friendly and frank nature. Sir E. Geddes stated that the Government was prepared to make very substantial concessions but was unwilling to yield on general principle. The Cabinet was anxious to give the new scheme a fair trial. Mr. Thomas thanked Sir E. Geddes for carefully considering men's objections to the Government's proposals and said that the matter would be fully submitted to a meeting of delegates this evening and that the National Union of Railwaymen would subsequently reply to the Government's new offer. Mr. Geddes emphasised that the Cabinet was anxious to reach settlement acceptable to all parties. Mr. Thomas replied that the National Union of Railwaymen would do all they could in this connection.

Standardised Wages Demanded.

LONDON, January 15. Although the railway position is indefinite the adjournment of the discussion on government's reply is regarded as a hopeful sign. The delegates participated in very lively four-hour debate without coming to any decision. Some delegates emphatically declared that mere modifications of details and removal of certain anomalies would not meet the demands of branches and that only Government's acceptance of principle of standardisation based on highest wages plus war bonus and government's abandonment of sliding scale would justify the delegates in voting for settlement. Meanwhile the official organ of the National Union of Railwaymen partially lift veil on last week's proceedings.

Standardisation of Railway Work.

The organ publishes the official report of the meetings showing that the only one item of Government's offer was accepted, namely, standardisation of railway work by elimination of a large number of grades. The meeting resolved to demand standardised wages based on the highest rate of wages plus war wage in each grade concerned.

Principle of Sliding Scale Rejected.

The meeting rejected the principle of sliding scale, based on the cost of living, because the cost of living was not only a factor on which wages should be fixed and would tend to stereotype the present standard of comfort and prevent any improvement being obtained irrespective of how productive forces of society may improve.

The meeting demanded that the large number of railwaymen excluded from proposals should be included, also that any settlement should be applicable to Irish railwaymen. The decisions were communicated to Sir Eric Geddes who wrote that the delegates had thrown over the results of the whole three months' negotiations and had reverted to the original demands which the Government had decided could not be conceded.

Release of Private Fratel.

The Court Martial Proceedings.

LONDON, January 10. Private Fratel, who is now undergoing twelve months' imprisonment, will shortly be released, as His Majesty has remitted nine months of the sentence in view of the evidence at Court-Martial that he did much to relieve the sufferings of our men and that he was compelled to carry out his duties in circumstances of unparalleled difficulty and privation. His solicitors add that he has been reduced to the ranks and dismissed from the service. The Court-Martial proceedings have just been promulgated. Private Fratel's imprisonment was directed to run from the date of conclusion of the trial on October 31st. Therefore he is being released after confinement of a few days only. The solicitors state that the Court found the accused guilty of five more or less minor charges and he was acquitted on the remaining fourteen charges.

National Patriotism in U. K.

Voluntary Contribution to National Debt.

LONDON, January 10. An anonymous correspondent writes to the "Times" that he has authorised the Treasury to cancel bonds, valued at £120,000 a substantial portion of his fortune, as a contribution to the National Debt, because expenditure on the War helped to preserve his estate and he was unable to serve personally.

Employment of Disabled Men.

LONDON, January 10. The King's National Roll now contains the names of 9,500 firms which have undertaken to employ disabled men.

A "Palace of Women."

LONDON, January 10. A Palace of Women estimated to cost one million pounds is projected as an International memorial to women in connection with the War. A site has been provisionally secured on the river near Parliament and it is intended that the building shall be a world centre for the dissemination of information regarding all phases of women's activity.

Coal Shortage.

Explanation of Causes.

LONDON, January 10. The seriousness of coal shortage has been accentuated by a gale holding up the work of steamers. Many depots

in London and the provincial towns are without stocks. Scarcity is most marked in the coal exporting centres of Swansea and Jarrow where the poor are suffering from a fuel famine. Many works in the Swansea district are temporarily closing down. The Municipality of Liverpool is opening yards to supply the poor. Coal merchants attribute the shortage to coal owners' neglecting the domestic consumers' favour of industrial undertakings and export on which profits are larger but the Coal Association in a statement issued last night declared, that the shortage was due to seasonal difficulties.

Bristol Steelworks.

LONDON, January 10. Messrs. Guest Keen and Nettlefolds, iron and coal masters of Birmingham, have acquired controlling interest in John Lyssaght Limited, Steelworks in Bristol. It is reported that the price paid was £½ millions.

Kitchener Scholarships.

LONDON, January 10. Eighty-six Kitchener scholarships, to the total value of nine thousand pounds annually, have been granted to the sons of officers and other ranks. Three thousand annually have been granted to sons of officers, and other ranks. Three thousand seven hundred and eighty-eight ex-service men have been settled on land on holdings totalling 51,697 acres.

Major-General Feilding.

LONDON, January 10. Major-General Feilding is retiring from the London Command.

War-Office Wash-outs.

Girls Aeroplane to Paris.

LONDON, January 10. Headed by banners inscribed "War-Office wash-outs" a deputation of demobilised women clerks called at Downing Street to-day to demand maintenance allowance. As Mr. Lloyd George was in Paris, it was decided that two girls should aeroplane to Paris to interview the Premier.

Allied Warships at Odessa.

Populace Regains Confidence.

LONDON, January 9. Six Allied warships have arrived at Odessa. Their presence has reassured the population and it is probable that the town will be defended if the Bolsheviks attack it.

German Representative in London.

LONDON, January 9. It is understood that the Hamburg Senator, Herr Stauner will be the first German "Charge d' Affaires" in London, but a formal application on the subject has not yet been made.

Antarctic Aerial Expedition.

A British Project.

LONDON, January 9. A Blackburn-Kangaroo will be the aeroplane used in the projected British Antarctic aerial expedition. It will leave England in July, and the actual flight will start from Great Britain. It is intended that the machine will fly across the Great Glacier and known but "unknown" mountains, the altitude of which is twelve thousand feet. The machine was one of the latest fighting bombers actually employed in November, 1918, in anti-submarine patrolling. It measures seventy five feet from tip to tip and is fitted with twin engines which can develop 350 horse power. It will also be fitted with skis instead of wheels. It is proposed to take a crew of four and also a sledge, tent, cooking-stove, and ten weeks' provisions of approximate weight of seven and a half hundred weight.

Cargo Steamer Strikes Rock.

LONDON, January 10. During the violent gale in the Channel, the cargo steamer "Trevel," Calcutta for Dundee, struck Kimmeridge Rock between St. Albans Head and Weymouth. She is likely to become a total wreck. Tugs are standing by and Weymouth lifeboat has gone to the scene.

Russia

Plight of Petrograd.

Populace's Terrible Condition

LONDON, January 9. Professor Zaidler, President of Russian Red Cross, who has investigated the condition of Petrograd, declares that owing to want of fuel the Capital is becoming a desert. Terrible famine reigns in the City, and if the unfortunate population was not already accustomed to feed on what people in normal circumstances would never eat, the inhabitants would be literally without food. The water-supply has been stopped owing to shortage of fuel, and the inhabitants draw water from the Neva or canals. Epidemics are widespread. They include spotted typhus and Spanish influenza with various complications. There are no medicines whatever and only four hospitals are open. The authorities are powerless to guard public safety, and gangs of robbers prevail in the deserted quarters of the city. The only hope of the wretched inhabitants, says the Professor, is that death may put an end to their sufferings. They no longer resist the violence of the Bolsheviks or blame other nations for not saving them from torments. They cherish no more hopes of being saved and put no more hope in what the spring may bring, but wait only for death to deliver them.

Bolshevist Activities.

LONDON, January 10. A Bolshevik wireless claims the capture of Krasnoyarsk in Siberia with 60,000 prisoners.

LONDON, January 10. The "Morning Post" learns from Warsaw that a strong Rumanian force is marching on Odessa to defend it against the Bolsheviks. Several British divisions have been ordered to march through Volhynia to relieve Kiev.

Bolshevik Plunders.

LONDON, January 10. The specially appointed Commission has reported that, in one section of Kuban territory, the Bolsheviks pillaged and destroyed property worth over ninety-three million roubles and sacked forty-nine thousand peasants' farms. The confiscated stock and produce was worth over forty five million roubles.

[Associated Press]

RE-BOLSHEVIKS.

An Interview with a Russian Officer.

BOMBAY, January 13. The "Times of India" publishes an interview with Colonel Luepowsky, a Russian officer now in Bombay en route to Vladivostok to fight Bolsheviks who attributes Bolshevik victories against Denikin and Koltchak to Lenin's successful propaganda misleading ignorant Russian masses that Denikin and Koltchak are fighting for the restoration of Czarism. India has nothing to fear from the military point of view but Lenin would do all possible to spread by propaganda ideas of Bolshevism skillfully dressed up to suit local consumption.

France

War Criminals.

Allied Conference in Paris.

LONDON, January 9. PARIS:—Lord Birkenhead, the Lord Chancellor, and the Attorney-General have held a Conference with their French, Italian and Belgian colleagues for the purpose of framing a list of war criminals, the surrender of whom to be demanded. The subject is difficult owing to necessity of sifting conflicting evidence and since cause no loophole must be given to Germany to claim of injustice. The British delegation may remain in Paris for a fortnight.

League of Nations.

Meeting to Consider Fiume Problems.

LONDON, January 1. PARIS:—The League of Nations is being convened at President Wilson's next week. The meeting will be public and will be somewhat informal. It is not considered an official inauguration, but is being held in order to permit the Committee connected with the League to begin work. The British and French Governments have submitted a plan to Signor Nitti as a basis for discussion, suggesting the creation of Fiume as a separate neutral entity on the lines of Danzig and distributing the islands between Italy, Jugoslavia and the city of Fiume.

America

America and Peace Treaty.

President Favours Referendum.

LONDON, January 10. The "Times" learns from Washington that President Wilson favours an immediate referendum on the Peace Treaty the machinery for which could be applied within two months.

Germany

Strange Reports about German Government.

LONDON, January 10. BRUSSEL:—Strange reports are being brought by travellers from Germany that the German Government has been overthrown. Socialists are masters of the situation and that general strike has been declared throughout the unoccupied territory. No confirmation is to be obtained.

Ex-Kaiser and Hohenzollern's Future Residence.

LONDON, January 10. BERLIN:—The Baden papers publish Amsterdam reports that Ex-Kaiser, in view of the ramshackle of the peace, will call Hohenzollern family to a conference to discuss Hohenzollern's future residence and property question.

Ex-Kaiser's Extradition.

Tribunal of Neutral Judges.

LONDON, January 10. BERLIN:—A resolution was adopted at the meeting, at which Von Gerlach and Eduard Bernstein spoke, that the attempt to oppose Ex-Kaiser's extradition must be regarded as a political crime and that it was in the general interest that the tribunal should be composed of Neutral judges.

Spain

Spain.

Attack on President of National Federation.

LONDON, January 7. BARCELONA:—Fifteen men attacked the President of the National Federation of Catalonia last night, seriously wounding him with revolver shots. All escaped. Two hundred arrests were made this morning in the Trade Unions whose headquarters and clubs have been closed and newspaper suspended.

Mutiny at Aragona.

A Madrid message announces a mutiny in the artillery barracks at Aragona where an officer and sergeant were murdered. Loyal troops crushed the rebels. A Spanish instigator was killed.

Mexico

Earthquakes in Mexico.

Eight Villages Overwhelmed.

Heavy Loss of Life.

LONDON, January 9.
MEXICO CITY:—Fresh earthquakes have occurred in the north-west of Vera Cruz. Eight villages have been overwhelmed and an immense lake now stretches over the devastated area. A few craters have opened in the volcano at Orizaba, where the hill has split open and sulphur, fire and lava are being thrown long distances. Panic reigns at Cordoba and Orizaba. Experts believe that the fact that the supposed extinct volcano at San Miguel has again become active explains the earthquake. In the State of Puebla, which has been devastated, the dead are officially estimated at three thousand. Scores of injured perished from starvation after the earthquake.

Ireland

Another Sinn Fein Attack.

LONDON, January 10.
A hundred Sinn Feiners, with bombs, revolvers and shotguns, last night attacked the Police Barracks at Casteel Blackett, County Galway. A Sergeant and a constable, the sole defenders, replied with volleys refusing to surrender. A patrol of four constables two miles distant heard a bomb exploding against the barrack wall and running across the fields took the assailants in the rear, compelling them to retire.

Turkey

Turkish Settlement.

Mandatory Power Still Unknown.

LONDON, January 9.
It is explained in British delegation circles that George's statements regarding Turkey that there was a Keeper of Gate should be interpreted as referring only to guardian-ship and control of Turkey. Question as to what will be done with and what power will be asked to have Mandate is suspense.

Arabia

Arab Disturbances.

Abu Kamal Reinforced.

BAGDAD, January 14.
An Official "communiqué" states that further disturbances have occurred at Abu Kamal which was attacked by small bodies of hostile tribesmen January 11th. The tribesmen were repulsed with losses, but succeeded in looting some houses of respectable merchants which was probably their principal object. The bodies of the tribesmen participating were severely punished by aeroplanes. The Tribes have retired towards Meysadin and our post at Abu Kamal has been reinforced.

S. Africa

Jellicoe's Departure for South Africa.

LONDON, January 8.
HAVANA:—President of Messrs. Cuba met Lord Jellicoe and Borden on their arrival here. Lord Jellicoe leaves for South Africa on 11th instant. There is no confirmation of the report that Mr. Borden will accompany him.

Indian Telegrams.

[ASSOCIATED PRESS]

Bombay

Lord Sinha in India.

Warm Welcome at Bombay.

BOMBAY, January 15.
Lord Sinha, accompanied by Lady Sinha and his son Mr. Sush Sinha, arrived in Bombay this morning by the P. and O. mail boat "Neuralia" and received a warm welcome. His Lordship was met by the Military Secretary to the Governor representing H. E. the Governor, the Hon'ble Mr. Eren Sinha, Sir Prabashanker Pathani, the Hon'ble Mr. E. O. Sethna, Mr. S. R. Bomanji, Mr. Dalvi and others, Lord and Lady Sinha together with the Rt. Hon'ble Mr. Bhupendra Nath Basu, who also arrived by the same boat drove to Government House.

Among other arrivals by the mail steamer are the Hon'ble Mr. Khaparde, the Hon'ble Mr. V. J. Patel and Dr. Sahe of the Congress Deputation. They were met on arrival by Mr. B. G. Tilak and other friends.

The Hon'ble Mr. P. R. Cadell, Chief Secretary to the Bombay Government, also returned by the "Neuralia."

Lord Sinha, after fulfilling a crowded list of engagements, leaves Bombay to-morrow night at 10 o'clock by special train. His train will overtake the Calcutta mail at Manmad, where his carriage will be attached to the mail train.

MR. P. K. TELANG'S Lecture.

The Reforms Act and our Work.

BOMBAY, January 13.
Under the auspices of the National Home Rule League Mr. P. K. Telang delivered a lecture on "The Reforms Act And our work". Mr. K. Natarsajan presided, Mr. Telang dwelt on the satisfactory and promising features of the Reforms Act in provincial and central Governments though he wished control given to the State of the purse had been larger.

Work of Indian Deputations.

Indian deputations did service in England in disillusioning the British people of the prevailing misconception that Indian political reformers were revolutionaries and impressing on them instead that Indians were constitutionalists with the desire to strengthen British connection. He urged the country to resolve to work the Reform Act with enthusiasm and to make it successful. At the present moment he thought it undesirable that political work should be carried on party lines for there was agreement on the immediate needs of the country on such questions as education etc. and the greatest need was for workers from all parties to combine together for common progress, being differentiated from one another only by their separate programme in practical politics.

President's Speech.

Mr. Natarsajan in his closing speech said that with all the vehemence at his command he would emphasize the fact that it would be inexpedient to launch political parties before they had minimised to a large extent their sectarian and caste differences. When Muslim, Sikh and other brethren who had communal representation, voluntarily renounced that it would be a sign that the country had sufficiently outgrown sectarian differences to afford division into parties. The Reform Act was a satisfactory measure and had been liberalised to the extent possible under parliamentary conditions in England. Goodwill on behalf of popular and official elements, engaged in working out the Reform Act would lead to its successful working. First years should be utilized to unite and not divide the country. It was statesmanship to realise at the same time limitations and defects of the Reform Act so that in the actual working disappointment might not be sudden or great.

Non-Introduction of Responsibility in Central Government.

Next to non-satisfactory control of the purse the great defect was the non-introduction of responsibility in the Central Government. The policy was initiated from the Central Government and they greatly needed element of responsibility that it might be in touch with sentiments and aspirations of the nation and not in entire isolation. A great lesson of the Punjab occurrences was the imperative necessity for introducing responsibility in the Central Government for without the backing of the Government of India the Punjab Government would not have perpetrated what they had done.

Declaration of Rights.

Lastly he felt the great need for the incorporation of the declaration of rights by a fresh statute of parliament and freedom of speech and press should be guaranteed by Statute as essentials of progress.

Betterment of Depressed and Labouring Classes.

He would conclude by appealing for goodwill on the part of all in working the Reform Act and urge the need for putting forward as first duty of Indian Ministers to look to the betterment of depressed and labouring classes.

Mill Strike.

He would point out to the mill owners Association attitude towards mill strike and Pooial Service League intervention as if the strike concerned only mill-hands and themselves and not the general public. It pained him to find the Millowners Association take such an attitude and he would sound a note of warning in the interests of common welfare of the country as a whole that such attitude should be discouraged.

United Provinces

Pioneer's Strike Ended.

ALLAHABAD, January 14.
The "Pioneer" strike has ended and the paper was issued to-day in full. The men have been assured that they would find the management quite prepared to consider the question of increased pay.

Administration of Syria.

ALLAHABAD, January 14.
The "Pioneer's" Cairo Correspondent writes:—Information reported last week in regard to the administration of Syria has now been confirmed by the semi-official statement issued here. The French have taken over the administration of Gilicia, Lebanon, Beirut, Tripoli and Alexandretta whilst the Arabs have taken over the four cities of Damascus, Aleppo, Hama and Hama. All the British troops have now been withdrawn from the districts mentioned and the authority of the British Commander-in-Chief is confined to Palestine. News has been received from the Emir Faisal in Paris that he is expected to arrive here in about a fortnight's time on his way back to Damascus.

Amalgamation of Presidency Banks.

ALLAHABAD, January 14.
In response to general invitation issued by Mr. S. R. Bomanji, a number of shareholders of the Bank of Bombay held a meeting under his chairmanship to discuss the question of suggesting amendments to the proposed scheme for the amalgamation of the Presidency Banks. The subject discussed was whether or not the proposed Imperial State Bank should do Exchange business. Mr. Bomanji favoured the idea that the bank should undertake exchange business and asked that they should emphatically protest at the forthcoming shareholders meeting against the restrictions sought to be imposed. He asked the shareholders to attend the meeting in large numbers or send in their proxies in his favour.

Bengal

Jute Mill Strikers.

Loot Shops and Carts.

CALCUTTA, January 14.
Thirty thousand employees of three jute mills at Sibpur near Howrah, who had been idle since they struck work about a week ago, have now begun to loot shops and last evening the strikers attacked three carts loaded with

pepper and almonds and took away several bags. The police came to the spot soon after and everything became quiet for the night. Trouble however was renewed to-day. Two strikers while in the act of removing some potatoes from a grocer's shop were rather roughly handled, in consequence of which they had to be removed to hospital. Cases of looting, though not serious ones were also reported. Armed policemen are patrolling the area. The strike at the New Cental Jute Mill still continues and it is said that about 300 coolies belonging to various jute presses at Galabari have also struck work.

Mysore

Dewan Entertained.

BANGALORE, January 13.
The Moslem citizens of C. and M. Station headed by Khan Bahadur Hajeer Ismail Sait entertained Sardar Kantaraj Urs, Dewan of Mysore, at the Bowring Institute yesterday. There was a large gathering present including Major General, Mrs. and Miss Criss Barrat. In the course of address presented to the Dewan the Moslem residents of C. and M. Station congratulated Sardar on his appointment as Dewan and said they entertained no doubt that interests of their community in the States were safe in his hands and that they would receive due attention in progressive measures that they had every confidence he would introduce and develop.

Sardar's Reply.

In the course of his reply Sardar said:—I need hardly reiterate the declared policy of His Highness Government to safeguard equally the interests of all communities in the State, irrespective of caste or creed. The Mahomedan community need entertain no fears that there legitimate right and aspirations will not be fully protected and advanced. It is by their wholehearted co-operation with their Hindu brethren in British India that the enactment of the great Reform Act has become an accomplished fact. In this connection I cannot do better than take the liberty of quoting the gracious words of His Imperial Majesty calling upon the leaders of the people to face responsibility, to sacrifice much for the interest of the State, remembering that true patriotism transcends all party and communal boundaries. I could not have entered upon my duties under happier circumstances than those referred to, by you, in your address. Let me share the hope with you, that they augur well for the success of my administration.

Punjab

Railway Driver Acquitted.

LAHORE, January 13.
It will be remembered that on the 9th June 1919, at about 1-27 a.m., a serious accident occurred through a 3 Up B. B. and C. I. Bombay mail colliding with a goods train at Kenana Station, near Jhind, resulting in fairly heavy casualties. The driver Mr. Austin Germany of 3 Up Mail was held responsible by the Railway Joint Inquiry Committee and he was placed on trial under Section 101 of the Railways Act before the District Magistrate of Rohtak. The accused having claimed a trial by jury as a European British subject, Mr. Blacker, officiating District Magistrate of Rohtak, after recording the prosecution evidence committed the accused in October last to take his trial before the Political Agent, Pukhian States sitting as Sessions Judge for railway jurisdiction of the Jhind State, as far want of Europeans in Rohtak he could not get a jury to try the case himself. The Political agent in Pukhian States finding the same difficulty in getting a jury referred case to the High Court of Judicature, Lahore, for orders. The High Court transferred the case to Ambala to be tried by the District and Sessions Judge there with a Jury. The case came on for hearing before C. I. Irvine, District and Sessions Judge, Ambala on the 8th January and Mr. Germany having pleaded not guilty to the charge a mixed jury consisting of three Europeans and two Indians was empanelled. Mr. Ghulam Bekh, Public Prosecutor, Ambala, assisted by Railway Police appeared for the Crown while Mr. Ralli, Barrister-at-Law, Lahore represented the accused. The Jury returned a verdict of not guilty by three votes to two against the accused and Col. Irvine accepting the verdict of majority acquitted the accused.

Hunter Committee.

Bombay Occurrences.

Enquiry Closed.

(SPECIAL SERVICE.)

(From our own correspondent.)

BOMBAY, January 15.
The Hunter Committee assembled this morning and after one hour's public sitting when it examined Mr. Sharp, Deputy Commissioner of Police, Mr. Aston, Chief Presidency Magistrate and Mr. Walker, Superintendent of Police who were out in the street on the 11th April last when minor disturbances occurred in Pydhonie locality.

Inquiry Closed.

With regard to Bombay occurrences witnesses attributed the primary cause of the disturbances to the news of Mr. Gandhi's arrest and characterized the situation as one that might have become serious and required military aid. On Mr. Gandhi's arrival and the announcement of meeting in Chaupatti sea sands, to be addressed by Mr. Gandhi in the afternoon crowds melted and dispersed in the direction of meeting place. The crowd consisted of Hindus and Mussalmans of shopkeepers class and was anti-government though not greatly anti European.

Bombay Disturbances.

The Hunter Committee held a brief public sitting lasting for an hour in Bombay to-day at Sir Cowasji Jehangir hall of the Science Institute to enquire into the comparatively small disturbance that occurred in Bombay on the 11th April last. There was a fairly large number of visitors but public interest evinced cannot be compared with that witnessed at Delhi, Lahore and Ahmedabad on the opening days. At the Councils table were Mr. M. K. Kemp, Barrister-at-Law, appearing on behalf of the Bombay Government and Lt. Col. Iscomonger, representative of the Army Headquarters.

[Continued from 8th page.]

కృష్ణాకంఠ్రోలులోపములు

అధికారవర్తనము.

కృష్ణాకంఠ్రోలు లోపముల గూర్చి పరిశోధించుట కా ముందలవాడులే నొక అధికారసంఘ మేర్పరచబడుట యు, కంఠ్రోలు ఉద్యోగులకుం దనేకలోపము లున్నవని వారు గత సంవత్సరములో ప్రభుత్వమువారికి నివేదనంపుట యు యెల్లరకు దెలిసియే యున్నది. అందు ముఖ్యముగా వాట్లను గారి పెద్దనలు అసిస్టెంటుగ ఉన్న హుమయూనుగారు లంచముల వైకొనరియ, కొత్తూరు, నర్సాపురం తహసీల్దార్లుగూడ యూరితి నే కర్తించి రనియు ఈ సంఘమువారు చెప్పుటలు ప్రజలకు తృప్తిలిగించినది. ఇక మొక క్రొత్త ఉద్యోగిని నియమింపవలెనని నివేదనము దొలుతబడినది. వాట్లను గారి స్థానము వాక్రమింప నన్న మూరుగారికి ఈ విషయ కములగు కాగితములను పంపవలసిన దనియు, వాట్లను గారికి వానిని బంపవలసినను ప్రభుత్వకార్యదర్శి నీ సంఘము వారు కోరి యుండిరి. కాగితములు మూరుగారికి గత డిసెంబరు నెల లో పంపబడినట్లు తెలియజేయబడినది. వీ రీవిషయమున పరిశోధనమునల్పిప్రభుత్వమువారి కోరికనివేదనను బంపవలెనని ప్రభుత్వమువారు వీరిని నియోజించిరి. కాని మూరుగా రెల్లరి కాకాభంగము కలుగునట్లు వాట్లను గారే యానివయమై విచారణచేయుదురనియు, సాక్షులను వారివద్దకు పంపవలసినదనియు కమిటీవారి పేర వ్రాసిరి. వాట్లను గారి నివేదన నియోజించ వలదని యు వారుగూడ యాలోచనలలో కొంతవరకు బాధ్యులనియు, అందు మూలమున నిష్పత్తికారము కనబడదనియు అధికార సంఘసభ్యులు గవర్నరుగారివద్దకు బోయి నివేదించిరి. ఎంత చెప్పినను మూరుగారు వివక్షింప, తుదకు వాట్లను గారు ఎవి దెన్నెసికొందు రనియు, తాము నివేదనను కయారు చేసెదమనియు చెప్పిరి. ఇంతకంటె మార్గాంతరములేదు. సంఘసభ్యులు సమాజేమై ప్రభుత్వమువారికి విషయమును తెలియజేయుటకు బూహ్మే, వాట్లను గారి రెట్టి నోటినును లేకయే బెజవాడలో విచారణను ప్రారంభించిరి. విచారణ మొదటిదినమున నీసంఘ సభ్యులు రాజాలకపోయిరి. విచారణకు వచ్చి, ఎవిదెన్నుకు నడుపవలసిన దని వాట్లను గారు కాశీకర్త రావు గారికి వ్రాసి యుండిరి. వారును యదివరకే ఆ విధముగా చేయవలయుచున్నారని గాన విచారణకు బోయియుండిరి. కాని అదిరకాలముననే వాట్లను గారు హుమయూనుగారి యెడల పక్షపాతిగా గవరచుచున్నట్లు వీరు గ్రహించుకొనిరి. వాట్లను గారి వాక్యముల వలన వారి సాక్షిభావము తెలియవచ్చెను. ఎవిదెన్ను తీసికొనువద్దతి కూడ ఆక్షేపణీయముగా నుండెను. వారియెదుట నెన్నడును తెలుపబడనిని విషయము లనత్యయలని నిరూపించుటకు సాక్షులు తీసికొనిరాబడిరి. లంచములనిచ్చితిమని చెప్పిన సాక్షు లిరువులలోగూడ పిలువబడిరి. లంచములనిచ్చితిమని మాట లనత్యయని చెప్పసాక్షులనే రెండవ పార్టీవారు రానిండిరి యూహించవలసియున్నది. వీరికన్నటికిని తీవ్రముగా నాపేక్షించిన తరువాత నాయుద్యోగి అట్టి సాక్షులను పరిక్షించుటప్పుడు మానివేసెను. లంచముల కేసులలో ఎవిదెన్నుకు సంపాదించుట మిగుల కష్టము. ఈ ఉద్యోగిలే తమ అధికారమును చెల్లించుచుండన విషయముబట్టి, చూచిన యెడల సాక్షులు వీరికి ప్రతికూలముగా చెప్పకొల్లరని వేరె యెదుట ననవలయులేదు. సంఘము నెకుట యాలోచనలగూర్చి తీవ్రముగా పరిశీలన వారిలో కొంతిప్పుడు వెనువీసిరి. చునవారు వారి కీవిషయముల నన్నిటిని దెలిపి, ఆయుద్యోగులకు తొలగింపవలసినదని సంఘమువారు కోరి. కాని, ఆయుద్యోగులనై చేయబడిన వేరారోజులు సత్యములని నిరూపితము లగువరకు తానట్లు చేయజాలమని వారు బదులు చెప్పిరి.

వాట్లను గారి వద్దవిచారణ నాపివేయవలసిన దనియు, ఆయుద్యోగులను బ్రాశస్త్యపర చేయవలసినదనియు సంఘము వారు కంటిములకముగా కోరియుండిరి. 8 తేదీని బెజవాడలో కృష్ణారైతులును, వర్తకులును కథజేసి, వాట్లను గారు చేయు విచారణను ఖండించి, హుమయూనుగారిని తహసీల్దార్లకు బ్రాశస్త్యపర చేయించవలసి దని తీర్మానములు గానించి, వానిని ప్రభుత్వమువారివద్దకు పంపిరి. ఇంతవరకును ఎట్టి యుత్తరపులును రాలేదు. విచారణ జరుగుచున్నది. లంచముల నిష్పత్తి మని జెప్పినవారి అకౌంటుబుక్కులు యాక్రమ్యోద్యోగి తన ఆఫీసులో రెండుదినము లుంచుకొని, తరువాత పంపివేసిరి. కాని వానిని సంఘమువారి పరిక్షకు బంపలేదు. ఆయుద్యోగి లంచముల నిష్పత్తివారియెడల సానుభూతి గవరచుచును, కమిటీవారుగాని ఇతరులుగాని ఆ పుష్కరములను పరిక్షింపరాదని

నుడివిరి. ఇంకను కొందరి బుక్కులను పరిక్ష చేయవలసినదని కమిటీవారు చేసిన ధర భూస్థు నకెట్టి యుత్తరమును రాలేదు ఈ క్రిందిగా 12 తేదీని విచారణ పూర్తియై నట్లు తెలియజేయబడినది. ఈయుక్తుల పరిక్ష సుగా జరుగకయే విచారణయెట్లు పూర్తికాగలదు. సంఘమువారు విచారణ నడుపుటకు అవకాశము లేకపోయినది. సంఘమువారు పేర్లు పసిన 90 మందిలో 45 మందికి మాత్రమే నడుపుటకు పంపబడినది. వారిలో 25 గురు మాత్రమే విచారణ చేయబడిరి.

లంచముల నిష్పత్తివారు నిజముగా చెప్పినయెడల వారికి మహాపణ యొసంగబడు నని ప్రకటితమైనట్లు సంఘము వారికి తెలియచున్నది. ఆయుద్యోగు లటకుండుటచే కొందరు లంచముల నిష్పత్తి సంకల్పించి చెప్పుటకు బెడకున్నారు. ఇతరులు చెప్పెదమనిరి. వారి పేర్లు కర్తెరువద్దకు బంపబడెను. వారికి నడుపుట చేయబడెను. కాని అవి తీరస్మృతములైనవి. ఈ కలలోధన రేపు పూర్తియగు నెడల వీరిని పరిక్షించుట దుస్సాధ్యము. ఈ అధికార వర్తనములను నేమి బాధము? కొందరు యుద్యోగుల కతివనవ్యయలను జెల్లాయంతయు కలవరపడినది. కావున నొక బాధ్యతగల సంఘము నేర్పరచబడునరకు. అందులో ఇరువు రధికార శాసనసభ్యులును, జిల్లా సంఘ కార్యదర్శియు, తాయాకాబోర్డు అధికారాధ్యక్షుడును ఈయందలనునందలి యొకపెద్దయును పుని సభ్యులుగా నుంచవలయును. ఈ ఆఫీసర్లను బ్రాశస్త్యపర చేయవలయును. సత్య ప్రకటనమున కవకాశ మిచ్చి, ఒకసత్యకాక్రొధకారిని విచారణకు నియమింపవలెను. అధికారవర్తనవారి ప్రతిష్ఠాభావము లింకను పోలేదు. అందుచే వారు ప్రబాధిప్రాయము నాలకింపకున్నార. — ఒకపాపము.

ఆంధ్ర రాష్ట్రములు, జాతీయమితి.

వాక్పింక్ష, జనవరి 9:—వాక్పింక్షచే వర్త జరిగిన డెమోక్రాటు నేషనలు కమిటీ విందునకుయమున జరుగబడిన ప్రెసిడెంటు విల్సను గారి సంక్షేపమునున్నది. “జాతీయమితివిషయమున ఆమెకాక్రవజల ఆధిప్రాయమును తెలిసికొనుట కొక్క మార్గమే యున్నది. రాబోవున్నవికలపుడు వానినే ప్రధానాంశముగా పెట్టవలయును. నెనేటువారు కొన్ని ‘రిజర్వేషన్లు’ నుంచ యూచించినట్లునే చేయవచ్చును. కాని మనము సంధి వరకులకు వరకు తిప్పి వ్రాయజాలము. ఆవరకుల ఆధము మారకుండ నేమిమార్పుల కొనకరించిన న ఒనరింకవచ్చును. లేవన్న వాటినుట్లు విడచి పెట్టవలయును. అట్లుపైని ప్రపంచము దండలును దానిపై సంతకము చేసిన వెనుక మనము జర్మనీతో మరియొక సంధి నెయిరెయికోనవలసి యుండును. ఆసంగతి అతి అసంవర్ధముగా నుండగలదు. ఆమెరికాసంయుక్తరాష్ట్రములు జాతీయమితిలో తేరకుడిర యూరపు నందలి క్రొత్తకాతులన్నిటిని నమయింపజేయుటకు మరయొక ఘోరప్రయత్న మొనరింపబడును.” బ్రయానగా రొక యువ శాస్త్రము నిచ్చుచు ప్రెసిడెంటు విల్సను గారి సంక్షేపము నెదిరించిరి. జాతీయమితి కనుకకు రాబోవున్నవికలలో ముఖ్యాంశముగా పెట్టుట బాగుండదని ఆతడు వాదించెను. అట్లుచేయుటకు ముందగా డెమోక్రాటులు సాధ్యమైనంతవరకు రాజీనొన గూర్చున్నట్లుంక వలయు నని ఆతనియభిప్రాయము. నెనేటుపిచ్చి కాకు గారు గూడ గౌరవనీయ మగు రాజీనామా మంపించిరి. బెర్లిన్లో పూర్వ మమెరికాక్రొధినిగనుండి క్రస్తుకము ఆంధ్ర రాష్ట్రముల అధ్యక్షతనదికి పోటీ చేయ నెంచుచున్న గరాధు గారుగూడ రాజీ చేసికొనవలసినదని హెచ్చరించుచు నొక సంక్షేపము నంపిరి.

సంధివరకుల సంగీకరించుట.

లండను, జనవరి 10:—జనవరి 10 క తేదీని సంధియంగీకారము జరుగుననియు మరు నాటినుండియు జర్మనీతో రాజకీయ వ్యవహారము లారంభించు ననియు చెప్పుటవలన సంధివరకులు నిర్వహించ బడుటకు కొన్ని పునవత్తు లేవగలచున్నవి. పదిరోజులలో జర్మనులు స్పెన్సర్ విగ్రుకు విడువవలయును. 15 రోజులలో పరిష్కార విజయవలయును; నెలదినములలో యుద్ధకార్యముల నెయిరించిన వారిని క్షింపవలయును; రెండు నెలలలో దుర్గుణులను పడగొట్టవలయును; మూడుమాసములలో వారు సైనికబలమును విడుదల తగ్గింపవలయును; ఆరు మాసములలో వారి కావర్తమును తగ్గింపవలయును. సంధిరాజు బాధములు నడుముగా ఏనాడు ఆన్వోద్యముగా నంగీకరింపబడిన వో ఆనాటినుండియు నైతేదీలను, తక్కింపవలయును.

ఈజిప్టు వ్యవహారములు.

లండను, జనవరి 9:—మోదానునకు బోవుటకు ముందుగా నొక విలేజుకును కెయిరోలో ఎత్తెట్టి ప్రభువు గారిని సందర్శించ నతడిట్లు చెప్పెను. ఈజిప్టునీతి చాల కాలించినది. సంకల్ప ప్రకటనలగు ఏర్పాటులు జరుగవచ్చును.

రెయిల్వేవనివారి సమాధానము. లండను, జనవరి 9:—రెయిల్వే పంపారల మహాసభ గవర్న మెంటువారి మావరణ పూర్తిగా నిరాకరించి మరల రాజువారముల నారంభించుటకు కార్యనిర్వాహక వర్గము వారి కధికారము నిచ్చినది. రెయిల్వే శనివారల మహాసభ ప్రభుత్వము వారివద్ద నుండి ప్రత్యక్షము కచ్చువరకును సమాజేక మగుచుండును. ప్రతిఘటన గవర్న మెంటువారి రిచ్చవమున జీతములను కప్పించి మిక్కిలి ఎక్కువ జీతములను కోరి అధికార వారము నకు 88 పిల్లింగుల బోసము నీయవల యుననియు, ఆగస్టు 8-క తేదీ నుండియు బాకియున్న జీతము లన్నిటిని చెల్లించవలయు ననియు కోరెదరు.

బోలెవిన్సు విజయము. లండను, జనవరి 9:—దాక కోసకుల్లల ముఖ్యవర్తకులు నోనో చెర్గానుగ్గుల కట్టుకొంటి మని బోలెవిన్సు లను చున్నారు. డెంకిన నేనారి ఎడమకార్వపు నైవ్యములు పోలండులో దాగియున్నవని పోనాండ్రి తెలియజేయుచున్నది.

కావలెను! కావలెను! కందుకూరుబోర్డు హిందుబాలికల పాఠశాల కొక హెడ్ మిస్ట్రీను నొక అసిస్టెంటు మిస్ట్రీను కావలెను. నెలకు 15 రూపాయలు 12 రూపాయలు జీతము లివ్వబడును. ఒక సంగీతోపాధ్యాయురాలును కావలెను. నెలకు జీతము 20 రూపాయ లివ్వబడును. హిందూస్త్రీలు లోయర్ సెకండ్రీ ప్రెసింగు అయినవారలు మాత్రమే అర్జీలు కందుకూరు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు వారికి పెట్టుకోవలెను. (1986)

వైద్యగ్రంథములు
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీకవి బి. ఎ., ఎం. బి. సి. ఎం.
గారిచే రచియింపబడినవి.

1. ఆంటువ్యాధులు	0-12-0
2. చంటిబిడ్డ	1-0-0
3. కలరా	0-7-0
4. మలేరియా (చలిజ్వరము)	0-7-0
5. ఆయుర్వేదమునందలికొన్ని ప్రకృత్యయోగములు	0-4-0
6. Principles of Ayurvedic Treatment (English)	0-8-0
7. Some Important Prescriptions in Ayurvedic (English)	0-4-0

ఈ గ్రంథములు కోతవారు ఆంధ్ర ఆయుర్వేద బోవ ధాలయమువారికి 19 హానుకోడ్డు, మంటుకోడ్డు, చెన్నకట్ట ఐదు అను చిరునామాకు వ్రాయవలెను. (1985)

మంచి గుణముగల కాస్త్రీయోగ్యములు.

బృహత్ మంజుష్టాదికావ్య
రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రకృత్యమైనది.
½ హను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రవర్ధగుటి
మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వానవలేహము
దగ్గునకు మంచిమందు.
½ హను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్ని యునాంగ్లేయభాషలో జరుపవలయును.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్
పరుగ్గు
ఆయుర్వేద యోగ్యముల నేయువారు బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

రంగుల చిత్ర పటము
రంగు 1-కి 0.1-0 12 ప్రతులకు 0.9-0.
వి. పి. కార్మిలు (చిత్రకర్త).
ఆంధ్ర చిత్రకళా కార్యాలయము,
హైదరాబాద్ 213 మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.
మొదటి మొదట మహాజనసభలయందలి
విశ్వాస సంఘాధ్యక్షులు, పర్యావరణము, యశస్విన
యూ, వారి శిక్షకులును, శుభా శిష్యులయగుటకు
వెల రూ. 1-6-0. పోస్టేజీ కేటం.
ఆంధ్ర ప్రతిభా కార్యాలయము, 7, తంబు శెట్టి వీధి,
మదరాసు.

నుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!
ఆంధ్రమైన 1920 క్యాలండరు
జనవరి నెల 31 వ తారీఖులోపుగా మా మందులను నొకేసారిగ 6 రూ॥లకు కొనువారలకు
ఒక క్యాలండరు ఉచితముగా పంపబడును.
ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0.6-0.
మొత్తముగా కొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.
వి. పి. గ కాక ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చునో మా జవాబుదారి యుండదు.
కొనిపెట్టెను మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే లెప్పించుకొనుట యుక్తము.
తామర తైలము | పండ్లపాడి | మోహనితైలము
డబ్బీ 1-కి 0.6-0 | డబ్బీ 1-కి 0.2-0 | సీసా 1-కి 0.12-0
అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.
దగ్గు, తైలము, పశిశము, రొమ్ముపడిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
తెనుకులు, బిల్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని డబ్బీతో సహా వెల రూ. 0—10—0; డజన్ 1-కి రూ. 5—12—0. పోస్టుఖర్చులు చేయ.
అమృతాంజనం డి పో, } 109, ఫ్రేరింగ్, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఇంజనీరింగ్ క్రూ డ్ ఆయిల్ ఎంజనులు 1948
వయం తక్కువ ! నష్టకము అధికము ! ఖరీదు ఎక్కువ !
(దయచేసి ఈ ప్రకటనకు క్రింద ఇచ్చి ఘోషణలో జరుగవలెను) (తర్వాత ఫలప్రసాదించి తయారై యుండినవి.)
గ్రేండింగ్ మిల్లులు, అయిల్ మిల్లులు, అన్ని రకముల కంపులు,
కలర్ గ్రేండింగ్ మిషనులు, సా బెంచీలు, బేలింగ్ మెషిన్లు,
సిలెండరు నూసలు, బెల్టింగ్, విల్లుబెన్సింగ్ మొదలగు
ఇతర అన్ని రకముల మిషనులు మావద్ద తయారుగా యున్నవి.
పి. జి. మాస్కరు ఆంధ్రు కంపెనీ,
ఎంజనీయర్లు అండ్ కంట్రాక్టర్లు
ఆస్పాలా వీధి, పార్ల, బొంబాయి.
P. G. Masker & Co., Engineers & contractors,
Appollo Street, Fort, Bombay.

మిక్కిలి ప్రశస్తిమైన పరిమళద్రవ్యము
ఓటో దిల్బహారు (రిజర్వర్)
పరిమళద్రవ్యముల కన్నిటికీ నిది రాజు
ఇండియా జేతనునందు జరిగిన అన్ని ప్రదర్శనలందును చాల
తరతరముల ప్రకంసా తీర్మానము నియ్యబడినవి.
దీనిలో సారాయి సంబంధ మేమియును లేదు గాన ఆచార
పదలందరనుగూడ దీనిని విరభ్యంతరముగ సత్కరియింపవచ్చును. తమ
విధములగు పుష్పముల నువాసన దీనియందు గలదు. ఒకటిరెండు
చుక్కలు తేలుతమముమీద వేసిన చాలాను. అప్పుడే కోసి తేల్చిన
పువ్వులవలన వ్యాపించు పరిమళమునంటి పరిమళ మహామితముగ
వ్యాపించుచుండును. దీని నువాసన నిలచునంత కాలము మరల పరి
మళద్రవ్యమునకును నిలువదు. వెద్దనైజా (అరబిక్ స్పైస్) రు 2-0-0
మధ్యనైజా రు 0.12-0 చిన్న నైజా రు 0.8-0 వి. పి. చార్జి రు 0.5-0.
మిథులమునందు దొరకనివో క్రింద సోల్ పేజింట్లకు వ్రాయును.
ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
(D 126 W 100) 155 జుమ్మా మసీదు, బొంబాయి.

సర్వవృద్ధి క నిషానంబేవిని.
(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు) 588
హైఖుమత్ వచ్చువాడు సంశోధముతో పోవువాడు.
మహిమలేనది ఈ పుస్తకమువారలకు రూ 100 ఇయ్యం.
ఇది ప్రతి కుటుంబమునందును చుంజు
వలసిన ముఖ్యోపకరము. ఆంధ్ర
మూలానికి, బేలియన్ మూలములతో పాటు
ప్రకాశించబడియున్నది. పిన్ని శివమ
బంధినను మందు గుణములు తెలుపుచు,
తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక,
వక్క, పాము, బట్టి మొదలగు
విషబంతువుల కాటులకు మధుర
గింపును. వెల పాకెట్ 1-కి 0.8-0
పోస్టేజీ 0.2-0. 1 డజన్ పాకెట్
వెల రూ 5.0-0. పోస్టేజీ చేయ.
డికేసారి 2 ప్యాకెట్లు తిప్పించుకొనువారికి పోస్టేజీ ఇకాం
తర్జుమలకు 100కి 25 మాత్రము కమీషన్ నియ్యబడును.
విరుణామా:— ధన లక్ష్మి కం పే ని,
1.6 కంకరే కుట్టి వీధి, పాకాడుకు పోస్టు, మదరాసు.
పాశ్యపు వేంకటాచలపణ్డితులవారి
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు.
1. లక్ష్మీవిలాసము:— లక్ష్మీవలకుల క్షేమకోశము
ఈ లక్ష్మీవిలాస రచయితల నిర్మాణమై యున్నది. ఒకే
యొక లక్ష్మీవిలాస రచయితల సీసా తమయొద్ద నుండేనేని
క్షేమకు గర్భోత్పత్తిమైన సిద్ధాపథము వేరొకటి లేదని
కాదు సంశోధముగ బట్టగలదు. దినబ్యవహారము, మాదక
కాల్పర ద్వారములు, సన్ని పాతము మొదలగువివిధ కష్టక గుణ
మును. సీసా 1-కి 1.0-0, 5.కి 1 ఇయ్యం. (594-801)
2. శ్రీనివాసతైలం:— క్షేమగర్భమున, సంతుల నొప్పి
పొవుటకును మంచియగును. సీసా 1-కి 0.8-0, 5.కి 1 ఇయ్యం.
3. వైశ్యానవాసనం:— దీనిని సేవించినవచ్చుట సుందరము
మాత్రమున కట్టిక (కలరా) వ్యాధిచేర్చి, కీటకాని, అశ్వ
భేదము గలవియు కాగలదు. సీసా 1-కి 1.0-0, 5.కి 1 ఇయ్యం.
4. బాలనభోదనము:— బిడ్డలకు బలపాక; తియ్యని
మందు. మందము, మలబద్ధము, అశీర బేరి, కృమివ్యము, కడు
పుద్దియందుకు, ఆకలిలేకండుకు మొదలగువివిధ గుణముందు
రిద్దలు పుష్టిగలవారగుదును. సీసా 1-కి 0.12-0 5.కి 1 ఇయ్యం.
5. లోకామణిమార కస్తూరిమాత్రము:— బిడ్డలకు వయ
స్సు ముదిరినవారికి, బాలింతలకు ఈ త్రమగును
కారి. మందము, కడిశము, దగ్గు, అశీర్దము,
కీటకాలకు, పార్శ్వవాయువు, మలబద్ధం, జ్వ
రం, చలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యిం
కవనేక రోగములను గుణములే మును.

250 మాత్రము గల సీసా 0-4-0
తపాళా కర్చతో 5-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-18-0
" " 25-కి 5-8-0
ప్రతి కొవడముతోగూడ అనుసానము తెచ్చున పంపబడును.
శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

మలయ చందనము
గనేరియా అను నెకరోగమునకు మేళారము.
వధ్యము లేదు. పితికారీతో వడలేదు.
ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చు, అను మూ
డు విధముల నెకరోగమును మూడు
పూటలలో మాన్పును. అనేక రాజ
వంశులయందు హాదబడిన గొప్ప
బొవధము. వెల డబ్బీ 1-కి రు 2-4-0.
పంచాంగము
రాద్రసంవత్సరము. శ్రీపాదవారిది. అనేక
ధర్మశాస్త్రవిషయములు కలవు. వెల 1-కి 0-2-0.
నాలుగు ప్రతులకు తక్కువ పంపబడవు.
(1251) గంధర్వపార్శ్వనీ, రాజమండ్రి.